

Dákai Meseház Óvoda

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Dákai Meseház Óvoda
8592 Dáka, Dózsa György utca 23.
Telefon: 89/340-309; 30/623-5110
e-mail: dakaimesehazovoda@gmail.com
OM azonosító: 203225

Nagy Adél
igazgató

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
PROGRAMUNK TÖVÉNYI HÁTTERE.....	5
INTÉZMÉNYÜNK ADATAI.....	6
1 BEVEZETŐ	7
1.1 ÓVODAKÉP	9
1.2 GYERMEKKÉP.....	11
1.3 PEDAGÓGUSKÉP	12
2 AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA.....	13
2.1 EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS	14
2.1.1 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	15
2.2 ÉRZELMI, ERKÖLCSI, KÖZÖSSÉGI NEVELÉSSZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA	16
2.2.1 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	17
2.3 AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS – ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	18
Célunk	18
Az óvodapedagógus feladata	18
2.3.1 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	19
3 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	20
3.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	20
3.2 TÁRGYI FELTÉTELEK.....	21
3.2.1 Az óvoda eszközrendszere.....	22
3.3 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	23
Hetirend	23
A nevelőmunka tervezése	25
3.4 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	26
3.4.1 Az óvoda kapcsolata a szülőkkel és a családdal	26
3.4.2 Az óvoda kapcsolata Dáka Község Önkormányzatával	27
3.4.3 Az óvoda kapcsolata a katolikus egyházzal.....	27
3.4.4 Az óvoda kapcsolata a Pedagógiai Szakszolgálattal.....	27
3.4.5 Az óvoda kapcsolata a Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központtal	29
3.4.6 Az óvoda kapcsolata a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.....	29
3.4.7 Az óvoda kapcsolata a Védőnői Szolgálattal	30
3.4.8. Az óvoda kapcsolata a közművelődési intézményekkel	30
4 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI.....	31

4.1 JÁTÉK.....	31
Az óvodapedagógus feladata	32
A jó játék feltételei.....	32
Játékfajták.....	32
4.2 VERS, MESE	34
Az óvodapedagógus feladata	35
Módszertani alapelvek.....	35
Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén	36
4.3 ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	37
A tevékenység célja	37
Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén	38
4.4 RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	39
A tevékenység célja	39
Az óvodapedagógus feladata.....	40
Tevékenységek színtere	40
Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén	40
4.5 MOZGÁS	42
A tevékenység célja	42
Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén	44
4.6 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENYMEGISMERÉSE.....	45
A tevékenység célja	45
Az óvodapedagógus feladata	46
Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén	47
4.6.1 Ünnepek, hagyományok, rendezvények	48
Húsvét – (március/április)	50
Egyéb:.....	51
4.7 MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	52
4.8 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	56
5 DIFFERENCIÁLÁS.....	58
6 FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKORVÉGÉRE	63
7 GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	65
7.1 Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén	67
8. AZ INTÉZMÉNY INTEGRÁCIÓS PROGRAMJA.....	68
7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés	70
8.1 FELHASZNÁLT IRODALOM	71

9 Az intézmény egészségfejlesztési programja	72
9.1 Az óvodai egészségfejlesztés	72
9.1.1 Az egészségfejlesztés célja.....	72
9.1.2 Az egészség meghatározása	72
9.1.3 Egészségfejlesztés kisgyermekkorban.....	73
9.2 Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	74
9.2.1 Egészséges táplálkozás	74
9.2.2 A MINDENNAPOS MOZGÁSOS TEVÉKENYSÉGEK	77
10 KAPCSOLATTARTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS ELEMZÉSE	87
11 ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE	88
Érvényességi rendelkezések	90
Legitimációs záradék.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

PROGRAMUNK TÖVÉNYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- 1991. évi LXIV. Törvény a Gyermekek jogairól
- 149/1997 (IX.10.) Kormányrendelet a „gyámhatóságok valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról”
- 1992. évi LXIII. Törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról.
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai - szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokbanvaló közreműködés feltételeiről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Intézményünk neve: Dákai Meseház Óvoda
Intézményünk címe: 8592 Dáka, Dózsa György u. 23.
Telefonszáma: 89/340-309
E-mail címe: dakaimesehazovoda@gmail.com

Fenntartónk: Dáka Község Önkormányzata
8592 Dáka, Dózsa György u. 95.
Tel.: 89/340-010

A pedagógiai program alkotói: A Dákai Meseház Óvoda dolgozói
Benyújtója: Nagy Adél *igazgató*

Az óvodai pedagógiai programunk elkészítésekor az Alapprogramot vettük figyelembe.

- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, mivel óvodánk sajátosnevelési igényű gyermekeket integráltan nevel.

1 BEVEZETŐ

Az Alapprogram – a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy:

- Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítőszerepet játszanak.
- A gyermekek neveléséhez érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, derűs légkört teremtünk, mert nagyon fontos, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodában.
- A gyermek személyiségét, egyéni különbségét tiszteletben tartjuk, elfogadjuk, biztosítjuk készségeinek, képességeinek sokoldalú kibontakoztatását.
- Hangsúlyozzuk a gyermeki játék elsődlegességét, hiszen a 3 - 7 éves korú gyermek alapvető tevékenysége, mely fejlődésének alapja.
- Fontos számunkra a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése. Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermekek minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Óvodánk nevelőtestülete elkészítette saját nevelési programját, amely megfelel az Alapprogramban foglaltaknak.

Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő Pedagógiai programunk egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy intézményünk szakmai önállósága az óvodai nevelés sokszínűsége mellett azokat az általános igényeket is érvényesíti, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

A Pedagógiai programunk elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vettük:

- a) a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is.

*„A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben.
Néhány magasabbra tud repülni, mint mások,
de mindegyik a legjobb tudása szerint repül.
Miért is hasonlítanád őket össze? Mindegyik más.
Mindegyik különleges. Mindegyik gyönyörű.”*

(Ismeretlen szerző)

1.1 ÓVODAKÉP

Telephely, költségvetési szerv név:	Dákai Meseház Óvoda
Cím:	8592 Dáka, Dózsa György utca 23.
E-mail cím:	dakaimesehaz@gmail.com
Telefon elérhetőség:	+36 / 89 / 340-309
Fenntartó:	Dáka Község Önkormányzata 8592 Dáka, Dózsa György utca 95.
Intézményi Óvodai csoport:	Pillangó csoport
Működési körzet:	Dáka község közigazgatási területe

Dákai Meseház Óvoda

Dáka községben 1994 óta működik.

Dáka a Pápai síkság déli részén fekvő 670 fős település. Megközelíthető a Pápát a Somló-heggyel összekötő úton, a 83-as főúttól 7 km-re.

Óvodánk szakmailag önálló, gazdaságilag önálló nevelési intézmény. Egy vegyes csoporttal működünk, melyhez egy tálalókonyha tartozik.

Óvodánk a szülők igénye alapján 9,5 órát tart nyitva: 6.45-16.15 között fogadjuk a gyermekeket.

Az óvodában egy óvodapedagógus, egy pedagógiai asszisztens dolgozik és két dajka segíti munkájukat.

Csoportszobánk esztétikus, egyedi, tükrözi a dolgozók egyéniségét. A gyermekek számára nyugalmat, otthonosságot sugároz. Természetes anyagokat felhasználva rendeztük be, ahol a gyermekek számára minden játéktevékenységnek külön kialakított helye van. A csoportszobához külön öltöző és mosdó tartozik.

Tornatermünk hiányában a csoportszobában illetve az udvaron mozgunk.

Az óvodapedagógusi öltöző/iroda kiscsoportos foglalkoztatóként is funkcionál.

Környezeti adottságaink elősegítik, hogy óvodánkban a gyerekek, a szülők és a munkatársak egyaránt otthonosan érezzék magukat.

Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkört teremtünk a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembe vételével.

Alapító Okiratunk az óvodai nevelés szakmai feladatain kívül feladattá emelte az SNI gyermekek ellátását. A fogyatékosági típusokon belül a mozgásszervi, vagy beszéd fogyatékos gyermekek fejlesztését is.

Felvehető maximális gyermeklétszám: 25 fő. Ez a szám Fenntartói engedéllyel a 3. nevelési évben meghaladja a 25 főt.

A gyermeknek adott szeretetünktől megnyílik a fejlődés lehetősége, - a megszerzett biztonságérzettől – egészséges személyiségű gyermek fejlődik. Óvodánk minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel, és ez minden tevékenységben megnyilvánul. Ezáltal közösségünk munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására.

A gyermek személyiségének teljes kibontakoztatására törekszünk.

Alapul vesszük a gyerekcsoport sokszínűségét, érdeklődését, életkori sajátosságait, az érés sajátos törvényszerűségeit. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét és képességeit, biztosítva mindenki számára az egyenlő hozzáférést, jogainak érvényesítését. A gyermekek önállóan és személyes érdeklődésüktől vezetve, tevékenységeken keresztül fedezik fel a világot.

Középpontba helyezve a gyermeket, lehetőséget nyújtunk a személyiség kibontakoztatására. A gyerekek nevelése egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján, tevékenység központú módszerekkel történik. Kiterjed a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére is.

1.2 GYERMEKKÉP

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését, elősegítjük a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

A három éves gyermek általában először szakad el a családjától, az őt körülvevő biztonságos környezettől és bekerül egy új, számára még ismeretlen világba, ahol már nem ő a központ, hanem meg kell ismernie azt a tényt, hogy ő is csak egy gyerek a sok közül. Gyakran nehéz elviselnie a lelkében végbemenő változásokat, de ehhez megkapja a segítséget az óvónőtől, aki a gyermek szemében az anya után egy új biztonságos pont a számára kiszélesedett világban.

Olyan gyermeket szeretnénk nevelni:

- aki kíváncsi és érdeklődő;
- aki testileg- lelkileg egyaránt pozitívan fejlődik;
- aki megtanul alkalmazkodni, társas és baráti kapcsolatokat létrehozni;
- aki segíti a gyengébbet, a rászorulót;
- aki képes elfogadni a társai másságát;
- aki rá tud csodálkozni a világra és felfedezi annak minden gyönyörűségét;
- aki igényli a szépet és az emberi értékeket;
- aki őrzi szűkebb környezete hagyományait és szokásait.

1.3 PEDAGÓGUSKÉP

Óvodánkban a kisgyermek nevelése iránt elkötelezett óvodapedagógus feladata a rábízott gyermekek egyéni és közösségi nevelése, fejlődésük sokoldalú elősegítése, tevékenységük életkoruknak megfelelő irányítása.

Elvárásaink az óvodapedagógus felé:

- Legyen a gyermekekkel szemben barátságos, kedves.
- Élmény gazdag, derűs, oldott óvodai légkört teremtsen.
- Erősítse a gyermekekben a barátság, őszinteség fontosságát.
- Mutasson példát, attitűdje legyen önzetlen, támogató.
- Változatos módszerek és eszközök alkalmazásával biztosítsa a gyermekek készségeinek és képességeinek kibontakoztatását egyéni érési ütemük figyelembe vételét.
- Szülőkkel szemben legyen együtt érző, odafigyelő, elfogadó, együttműködő.
- Az eredményes munkavégzés és a program sikeres megvalósítása érdekében továbbképzéseken való aktív részvétellel, önképzéssel gyarapítsa tudását.
- Alkalmazza az egyenlő bánásmód elvét.
- Tartsa tiszteltben és tolerálja a különbözőséget.
- Életszemléletében legyen pozitív beállítottságú.
- Legyen együttműködő a nevelőmunka fejlesztése és a nevelőtestületi egység kialakítása érdekében. Rendelkezzen a team munkához szükséges kooperációs képességgel.
- Működjön együtt a jó munkahelyi légkör megteremtése érdekében.
- Legyen szakmailag jól felkészült, nyitott az innovációk, módszertani újdonságok, IKT eszközök megismerésére, alkalmazására.
- Vegyen részt az intézményi ellenőrzési-értékelési folyamatokban.

2 AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA

„Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezenbelül:

- az egészséges életmód alakítása,*
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,*
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.” (ONOAP 363/2012 Korm. rendelet)*

Óvodánkban mindezeket alapul véve érzem gazdag óvodai légkörben – az eltérő fejlődési igényű gyermekekre kiemelt figyelmet fordítva – a gyermek egyéni képességeinek megfelelő sokoldalú, harmonikus személyiség kibontakoztatására törekszünk.

Feladataink:

- Egészséges életmód kialakítása, prevenciós feladatok ellátása, külső szakemberek bevonásával.
- Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés és szocializáció biztosítása.
- Értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
- Anyanyelvi nevelés.
- A hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtése.
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése
- Az óvodáskorú gyermek fejlődéséhez és neveléséhez szükséges optimális feltétel biztosítása.
- Az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődésének közvetettsegítése.
- Pedagógiai tevékenységrendszerünk tárgyi és személyi környezetünk segítségével a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozása.

2.1 EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

Célunk

Testileg, lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése, egészségkultúrájuk kialakítása. Váljanak képessé testi szükségleteik önálló kielégítésére.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásrendszerének kialakítása a differenciált életritmus figyelembe vételével.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Mozgásos tevékenységek, séták, kirándulások szervezése.
- Mozgáskultúrájuk és egészségük megóvása érdekében láb, testtartásjavító és izomtónus erősítő torna tartása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos magatartás megalapozása. (Szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem).
- Együttműködés az óvoda védőnőjével.
- Megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakában.
- Kulturált étkezési szokások biztosítása:
 - esztétikus, alkalomhoz illő teríték,
 - helyes, korcsoportnak megfelelő evőeszköz használat,
 - nyugodt étkezés,
 - étkezés közbeni helyes viselkedés.

- Önkiszolgáló tevékenységek segítése, a naposi munka teendőinek bevezetése és bővítése.
- Személyes higiénés szokások igényének kialakítása (öltözék, tisztálkodás, betegségek megelőzése).
- Az egészséges testi és szellemi fejlődés érdekében a napi ritmus biztosítása.

Mozgás

- Szabad levegőn való tartózkodás
- A mozgásfejlesztő játékok használata
- Mindennapos mozgás
- Testnevelési, mozgásos játékok szervezése
- Séták, kirándulások szervezése

Alvás, pihenés

- Nyugalom, csend és jó levegő biztosítása
- A gyermekek gerincét egyenesen tartó ágyak használata
- Alvókák, otthoni alvást segítő játékok beengedése, a beszoktatás segítése.

Levegőzés

- Délelőtt és délután is sok időt töltenek a gyerekek a szabadban, amennyiben az időjárás engedi
- Szabadban történő tevékenységek szervezése.

2.1.1 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Válgják a gyermekek szokásává a rendszeres, gondos, önálló tisztálkodás igénye.
- Szilárduljon meg az étkezés közbeni kulturált magatartás.
- Alakuljon ki az önállóság a vetkőzés és öltözködés területén.
- Törekedjenek környezetük esztétikus kialakítására, vigyázzanak rendjére és tisztaságára.
- Válgják a gyermekek szükségletévé a rendszeres gyümölcs és zöldség fogyasztás.
- Ismerjék meg a környezetünket és egészségünket károsító, ártalmas hatásokat (média, alkohol, dohányzás).

2.2 ÉRZELMI, ERKÖLCSI, KÖZÖSSÉGI NEVELÉSSZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA

Mindennapi pedagógiai tapasztalataink igazolják, hogy az azonos életkorú gyerekek között is eltérések vannak személyiségük fejlettsége terén. Az egyéni boldogulása függ attól, hogy rendelkezik-e az önelemzés, önértékelés és az önfejlesztés képességével.

Nevelőmunkánkban fontos, hogy mennyire tudjuk engedni és elfogadni a gyermekek önálló törekvéseit. Hol vannak ésszerű korlátok, amelyen túl a gyermek már sérti a csoport többi tagjának érdekeit.

Célunk

A szűkebb és a tágabb környezetünkben eligazodó, önérvényesítő, egészséges önbizalommalrendelkező, kapcsolatokat kialakító, együttműködő és alkalmazkodó gyermekek nevelése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Óvodába lépés előtt családlátogatás szervezése a felvételt nyert gyerekeknél.
- Bensőséges, családi, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör biztosítása.
- A gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodapedagógus és a dajka gondoskodó, szeretetteljes magatartásával.
- A másság elfogadtatása.
- Pontos, körülhatárolható szokás és normarendszer kialakítása, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét.
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek gyakorlása.
- Segítse ahhoz a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A természet szépségeire való rácsodálkozás, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, tiszteletre és becsületre való hajlam kialakítása.
- A gyermekekben megfelelő önfegyelem, önbizalom, önértékelés kialakítása.

- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása.
- Egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével szocializációjuk segítése.
- A gyermekek minél gazdagabb kapcsolatrendszerének kialakítása.
- A konfliktus helyzetek megfelelő kezelésének segítése.
- Társas kapcsolatok nyomon követése.

2.2.1 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek aktívan vegyenek részt a közös tevékenységekben.
- Fogadják el az egyes tevékenységek által megkívánt magatartási formákat.
- Viselkedjenek tisztelettel a felnőttekkel és társaikkal szemben.
- Bizalommal forduljanak a velük foglalkozó felnőttekhez.
- Alakuljon ki szabálytudatuk és vállalják tetteik következményeit.
- Társas kapcsolataikban egyszerű konfliktusaikat legyenek képesek megoldani.
- Élményeiket és gondolataikat egyre könnyebben és árnyaltabban, választékosabban fogalmazzák meg, hogy ez által alkalmassá váljanak a másokkal való együttműködésre.
- Értsék meg és tartsák tiszteletben társaik közti különbözőségeket.

2.3 AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS – ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósul, mert a nevelés eszközeinek, és a gyermeki tevékenységrendszernek is tartalmát képezi.

Változatos formában, komplex módon, sok beszélgetéssel, játékkal, a spontán helyzeteket is kihasználva gazdagítjuk, kreatívabbá formáljuk óvodásaink kifejezőkészségét, szókincsét, verbális alkotó készségét.

Célunk

Olyan gyerekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakul tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük.

Az életkoruknak megfelelő beszédészleléssel, beszédmegértéssel, kifejezőkészséggel rendelkezzenek.

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztése (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, akarat, gondolkodás).
- Szabad önkifejezés, közlési vágy, kapcsolatteremtési készség elősegítése.
- A gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlesztése.
- Szókincsbővítés, alapozó funkciók megteremtése.
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.
- Mindennapos mesehallgatás biztosítása, bábszínház, könyvtár, színvonalas előadások látogatása.
- A gyermekek differenciált fejlesztése az egyéni képességek figyelembevételével.
- Egyéni adottságok, hajlam, rátermettség, kiemelkedő képesség felfedezése.
- Hagyományok átörökítése, ápolás

Az óvónő kérdéskultúrájával beszédre, gondolkodásra készíti a gyermekeket. Kérdéseire folyamatosan választ kap, szabad önkifejezési vágyát érvényesítheti. Körültekintő odafigyeléssel további beszélgetésre ösztönzi a gyerekeket. Spontán és tervezett helyzetek (beszélgető kör, önálló mesemondás) kialakításával segíti gondolatik kifejezését. Pozitív mintaadással és szabályközvetítéssel (javíttatás elkerülésével) fejleszti beszédkultúrájukat.

A beszédfejlődésben lemaradt gyermekek fejlesztését szakképzett logopédus végzi.

2.3.1 A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Beszédük legyen jól érthető, használják helyesen a névmásokat, névutókat, igeidőket és az igemódokat.
- Megfelelő tempóban, hangnemben, hangsúllyal, hangerővel beszéljenek kifejezve érzelmeiket, gondolataikat.
- Beszédünkben jelenjenek meg az elvont fogalmak, és az ok-okozati összefüggéseket jelölőszavak.
- Mutassanak érdeklődést az új, és ismeretlen kifejezések iránt.
- A könyveket szívesen nézegessék, meséljenek a képekről, élményeiket képi ábrázolásban is jelenítsék meg.
- Alakuljon ki nyelvi fejlettségük, írás, olvasás iránti érdeklődésük.
- Mindennapos tevékenységek során alkalmazott utasításokat, kifejezéseket értsék meg és annak megfelelően cselekedjenek.

3 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

3.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermekeink számára. Személyisége, viselkedése, szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésnek. A gyermeki szeretet szükségletét kielégíti, mellyel számára biztonságérzetet nyújt.

Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben. Követelményünk és elvárásunk, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz (gyermekek anyanyelvének gyakorlása, szokások, hagyományok megismerése, ápolása).

Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét.

A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Nevelőmunkánk során a dajka és az óvodapedagógus, ped.asszisztens tevékenységét összehangoltta kell tennünk. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott pedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről.

Nevelőtestületünk jól felkészült, pedagógiaiilag megújulásra törekvők. Fontosnak tartjuk az önképzést, a továbbképzést. Lehetőséget kínálunk az önállóságra, kezdeményezésre.

3.2 TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk épületének külső homlokzatát 2019-ben újították fel, 2022 nyarán pedig teljes belső felújítás történt. Az óvoda épületét, udvarát, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy azok szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően testméreteiknek, biztosítsák egészségük megőrzését, fejlődését.

Udvarunk tágas, minden korcsoportnak megfelelő játékokkal berendezett. A játszóeszközöket folyamatosan karban tartjuk, szükség esetén cseréljük.

Az óvoda udvarára olyan eszközöket igyekszünk választani, telepíteni, amelyek a gyermekek eltérő mozgás – és játékigényét kielégítik. Az udvari mobil eszközöket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon a gyermekek biztonságát figyelembe véve helyezük el.

Csoportszobánk világos, megfelelő méretű bútorokkal felszerelt. Csoportunknak külön öltöző része és mosdója van. A mozgásfejlesztő eszközök táráat folyamatosan bővítjük. A mozgásában korlátozott személyek számára a kialakított feljáró biztonságossá teszi az óvoda épületébe való bejutást. Tárgyi felszereltségünk bővítésében fontosnak tartjuk, hogy óvodánk rendelkezzen a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Helyiség funkciója	Száma	Felszereltsége
Csoportszoba	1	A program megvalósításához szükséges eszközök, tárgyak
Öltöző	1	Ülőfelülettel ellátott öltözőszekrények
Mosdó	1	Gyermekméretű wc-k és mosdókagylók
Többfunkciós helyiség	1	Mosdókagyló, zuhanyzó, mosógép
Iroda, öltöző, elsősegélynyújtó hely	1	Számítógép, nyomtató, telefon, internet hozzáférés, fénymásoló, öltöző – eszköztároló szekrények, logopédiai eszközök, asztal, szék, tükör, elsősegélynyújtó doboz
Tálaló-mosogató	1	HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezés

Helyiség funkciója	Száma	Felszereltsége
Felnőtt mosdó	1	Szükséges felszerelések
Játékraktár	1	Különböző játékeszközök
Egyéb raktár	1	Takarítószer
Kazánház	1	
Játszóudvar	1	Mozgásfejlesztő játékok, eszközök

3.2.1 Az óvoda eszközrendszere

3.1.1.1 A játéktevékenység eszközrendszere

Az udvari és a teremben használt játékeszközöket költségvetésünkben tudjuk gyermekeinknek biztosítani. A játékok pótlására, fejlesztésére mindig szükségünk van. Pályázatokon való részvétellel is próbáljuk a mozgásfejlesztő és egyéb játékainkat bővíteni. A készen vett játékeszközök mellett óvodapedagógusaink egyénileg és a gyermekekkel közösen is készítenek játékeszközöket, melyeket a gyermekek örömmel használnak. Ezen játékeszközök közös elkészítése erősíti a gyermeki kreativitást, az alkotó kedvet, a közösséget, az együttműködést. Nevelőértéke indirekt módon hat a fogyasztói társadalom torz hatásai ellen.

3.1.1.2. Az óvodai tanulás eszközei

Szakmai eszközeinkkel igyekszünk megvalósítani céljainkat, feladatainkat. Fejlesztőeszközöket a költségvetésből finanszírozzuk. Alapvető eszközöket az óvónők is készítenek, melyeket a napi tevékenységük alatt használni tudnak. Fénymásoló gépünkkel sokszorosítani tudunk színezőket és egyéb fejlesztő feladatokat, amelyekkel gyermekeink személyiségének, készségének, képességeinek és életkori sajátosságainak megfelelően tudunk fejleszteni.

Mese és szakkönyvellátottság

Szakkönyvekből az ellátottságunk átlagos. A gyermek- és mesekönyvek megfelelőek az életkori sajátosságoknak, számuk kielégítő. Könyvállományunkat megpróbáljuk folyamatosan bővíteni, amennyire költségvetésünk megengedi.

IKT eszközök

Az óvónőknek lehetőségük van az informatikai eszközök használatával színesíteni az óvodai élet mindennapjait. Rendelkezünk CD lejátszóval, CD lemezekkel, wi-fi elérhetőséggel, lappal, hangfalakkal, TV-vel.

3.3 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Hetirend

A hetirend a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg a csoportban. A heti rend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez, melyet az egész nap folyamán óvodapedagógus irányít. Törekszünk a különböző tevékenységek közötti helyes arányok kialakítására, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A hetirend rugalmasságával lehetővé tesszük, hogy az előre nem tervezett események is helyet kapjanak a mindennapi életben, ugyanakkor észrevétlen szabályozójává válik a gyermek mindennapi életének.

A pedagógusok szabadon dönthetnek abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely tevékenységet és szervezeti formákat választják a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.

Napok	Kötetlen játékba integrált tevékenységek	Kötelező tevékenység
Hétfő	A külső világ tevékeny megismerése Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Verselés, mesélés
Kedd		Verselés, mesélés
Szerda		Verselés, mesélés
Csütörtök		Verselés, mesélés
Péntek		Verselés, mesélés; Mozgás

Napirend

A napi életritmus kialakítása alapvető feltétele a testi- lelki harmónia megteremtésének. A napirend tervezésénél figyelembe kell venni a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet.

A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja. Mindez biztonságot jelent a gyermek számára. A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz.

Napirendünk szeptember 01- május 31.

Idő	Tevékenység
6.45 – 11.45	A gyermekek fogadása, játék, egyébszabadon választott tevékenység, testápolási teendők, tízórai. Játék a teremben, ill. a szabadban, egyéb szabadon választható tevékenység, gyümölcs vagy zöldségfogyasztás.
11.45 – 15.00	Testápolási teendők, terítés, ebéd, munka jellegű tevékenységek. Előkészületek a pihenéshez, testápolási teendők. Mesélés. Egyéniszükségletekhez igazodó altatás. Pihenés, alvás. Folyamatos ébresztés, öltözködés, munka jellegű feladatok, testápolási teendők. Uzsonna.
15.00 – 16.15	Párhuzamos tevékenység: uzsonna, mosdóhasználat, szabadon választott tevékenység, egyéb mikrocsoportos tevékenység, játék a csoportban vagy az udvaron.

Napirendünk június 01- augusztus 31.

Idő	Tevékenység
6.45 – 11.45	A gyermekek fogadása, játék, egyébszabadon választott tevékenység, testápolási teendők, tízórai. Szabad játéktevékenység, gyümölcs és zöldségfogyasztás, játéka szabadban, séta
11.45 - 15.00	Testápolási teendők, terítés, ebéd, munka jellegű tevékenységek. Előkészületek a pihenéshez, testápolási teendők. Mesélés. Egyéniszükségletekhez igazodó altatás Pihenés, alvás. Párhuzamos tevékenység: mosdóhasználat, uzsonna.
15.00 – 16.15	A csoportban vagy az udvaron közös játék.

A nevelőmunka tervezése

Tudatos, tervszerű a gyermekek fejlettségének megfelelő nevelési tervet készítünk. A nevelőtestület által elfogadott formában dokumentáljuk. A gyermek fejlettségét a fejlődési naplóban rögzítjük. A dokumentum tartalmát a szülővel ismertetjük és évente két alkalommal az együttnevelés érdekében tájékoztatjuk a gyermek képességeinek alakulásáról, az esetleges fejlesztésekről, és azok eredményeiről.

A hatékony óvodai munkánkhoz a következő dokumentumok elkészítését tartjuk szükségesnek, amelyek segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést.

- Felvételi és mulasztási napló,
- Csoportnapló,
- Nevelési terv + értékelés
- Éves terv témákra bontva,
- Tematikus terv + értékelés,
- Heti terv,
- A gyermekek fejlődését nyomon követő napló.

3.4 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Egy óvoda életében meghatározó szerepe van annak, hogy milyen közegben működik, hogy milyen szerepet tölt be a község életében. (Mivel elszigetelten élni, gyermeket nevelni nem lehet). Az eredményes nevelés érdekében a lehető legjobb kapcsolatokat kell kialakítani és fenntartani azokkal a szervekkel, szervezetekkel, intézményekkel, akik valamilyen módon kapcsolódhatnak, részt vehetnek az óvoda életében.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Elengedhetetlen a kapcsolattartás azokkal az intézményekkel, melyek az óvodai élet alatt (pedagógiai szakszolgálat intézményei, közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

3.4.1 Az óvoda kapcsolata a szülőkkel és a családdal

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, azt kiegészítve hozzájárul a gyermek harmonikus fejlődéséhez.

Községünkben bölcsőde nem működik, így valamennyi gyermek a családból kerül az óvodai közösségbe. Az óvoda és a család eredményes együttműködésének alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás. Az óvónő a család számára is legyen modell, viselkedése feleljen meg a pedagógiaetika elvárásainak és ugyanakkor az óvónő vegye komolyan a szülők kérését, javaslatát, véleményét, a kapcsolat alapuljon az őszinte érdeklődésen.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig, magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, ill. a család teremt meg. Az óvodapedagógusaink figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A gyermek optimális fejlődése érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való szoros kapcsolat kiépítését, megpróbáljuk az egyes családok szokásait és együttélési szabályait megismerni és elfogadni, a szülők problémáit próbáljuk megérteni és nekik lehetőségeink szerint segítséget nyújtani. Naponta információkkal szolgálunk a szülőknek gyermekükről, ha erre igényt tartanak, informáljuk a szülőket óvodai programunkról, és próbálkozásokat teszünk a velük való szoros együttműködés megvalósítására.

Az együttműködés formái

- óvoda beiratkozás alkalmával elbeszélgetés, kölcsönös információátadás,
- óvoda bemutatása,
- családlátogatás, a gyermek óvodába lépése előtt és később is, amennyiben szükséges
- beszoktatás igény szerint, anyával vagy más családtaggal,
- napi kapcsolattartás - elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről,
- információátadás biztosítása,
- szülői értekezletek tartása, évente legalább két alkalommal,
- fogadó órák tartása évente 2 alkalommal, de igény szerint is, amennyiben a szülő illetve az óvónő kezdeményezi,
- az óvoda hagyományörző és egyéb programjaiba a szülők aktív bevonása,
- közös ünnepek, rendezvények szervezése,
- szülői munkaközösség működtetése, értekezletek tartása.

Az óvoda és a család kapcsolatának alakulásában nagy szerepe van a Szülői Szervezetnek, amely koordináló és kezdeményező tevékenységével segíti a folyamatos együttműködést.

3.4.2 Az óvoda kapcsolata Dáka Község Önkormányzatával

Kapcsolatunk a települési Önkormányzattal támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását a kölcsönös tájékoztatás és segítőkészség jellemzi. A kapcsolatunk kiterjed minden olyan területre, mely a zavartalan napi élet biztosításához szükséges. A karbantartási feladatok megvalósulását továbbra is az Önkormányzat biztosítja.

3.4.3 Az óvoda kapcsolata a katolikus egyházzal

Az óvodánkban igény szerint hittanoktatás folyik.

3.4.4 Az óvoda kapcsolata a Pedagógiai Szakszolgálattal

A hatékony és színvonalas nevelőmunka elengedhetetlen feltétele, hogy az óvodapedagógusok pszichológiai, pedagógiai ismeretei naprakészek legyenek, ezért szükségesnek tartjuk a szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartást. Figyelemmel kísérjük a megye, régió, szakmai szolgáltató(i) által összeállított szakmai rendezvények, előadások, programok, továbbképzések terveit. Lehetőségeinkhez mértén biztosítjuk a részvételi

feltételeket.

Az együttműködés formái:

Az év eleji logopédiai felmérés után, s szakértői vélemény iránti kérelmek kitöltése után a fejlesztésre szoruló gyermekeket a falubusz heti rendszerességgel viszi Pápara a Pedagógiai Szakszolgálathoz, ahol fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus és logopédus látja el a gyermekeket. Szakmai megbeszéléseken nevelő munkánk tartalmi elemeinek fejlesztését is meg tudjuk beszélni. Telefonos kapcsolatban is állunk az ott dolgozókkal.

3.4.5 Az óvoda kapcsolata a Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központtal

Az állami köznevelés közfeladat-ellátás keretében a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat 2015.április 1-jétől a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvényben foglalt felhatalmazással az Oktatási Hivatal biztosítja.

A pedagógiai-szakmai szolgáltatások tekintetében intézményünk a Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központ illetékességi körébe tartozik.

A központ jogszabály szerint biztosítja a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat, koordinálja a pedagógus életpályához kötődő minősítési és tanfelügyeleti feladatokat, a szaktanácsadói tevékenységet és az országos feladatokban történő közreműködést. Intézményünk ezen szakmai szolgáltatások igénybevétele kapcsán tart kapcsolatot a központtal.

3.4.6 Az óvoda kapcsolata a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal

Az óvónők feladata, hogy a csoportba járó gyermekek családi helyzetét folyamatosan figyelemmel kísérje, amennyiben az elhanyagolás, veszélyeztetés, bántalmazás, jeleit tapasztalja vagy egyéb más a gyermeket illetve az őt nevelő családok életét hátrányosan érintő körülményt tapasztal jelzéssel éljen az intézmény gyermekvédelmi felelőse és az igazgató felé. A gyermekjóléti szolgálattal az intézmény kapcsolata rendszeres.

Az együttműködés formái

- A veszélyeztetett környezetben és hátrányos helyzetben élő gyermekek érdekében hátrányaik csökkentése céljából szoros kapcsolatot tartunk fenn a szolgálattal, szükség szerint a gyámhatósággal.
- A problémák hatékony megbeszélése, kezelése érdekében részt veszünk esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon.
- Kölcsönös együttműködést tartunk fenn az érintett családokkal, és a Gyermekjóléti Szolgálat helyi családgondozójával. (Ezen tevékenységért elsősorban az óvodánk igazgatója és a gyermekvédelmi felelőse tartozik felelősséggel.)
- A sürgős ügyeket akár napi szinten is megbeszéljük, a teendőket egyeztetjük ha szükséges.
- A Gyermekvédelmi konferenciákon a gyermekvédelmi felelős beszámol az éves munkájáról.

3.4.7 Az óvoda kapcsolata a Védőnői Szolgálattal

Óvodánk kapcsolatot tart az óvoda igazgatója személyében a Védőnői Szolgálattal a kölcsönöstájékoztatás és tájékoztatás szerint.

Az együttműködés formái

- Intézményünk védőnője, a kölcsönösség elvén tart kapcsolatot óvodánkkal. Alkalmasszerűen ellenőrzi az esetleges fejtetvesség megjelenését és tudatja a további teendőket.
- Egészséges életmóddal kapcsolatos foglalkozások tartása.

3.4.8. Az óvoda kapcsolata a közművelődési intézményekkel

Nevelésünk hatékonysága, és sokszínűsége érdekében fontosnak tartjuk, hogy rendszeres és folyamatos kapcsolatot tartsunk a településen és annak környezetében található közművelődési intézményekkel. Sok kisgyermek csak ezen kapcsolat keretében jut el ezekre a helyekre.

Az együttműködés formái:

- rendszeres színházi előadások látogatása Pápán a Jókai Művelődési Központban
- a települési Könyvtár látogatása
- Pegazus Színház látogatása

4 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

4.1 JÁTÉK

A játék a fejlődésnek természetes közege, alapvető tevékenységi formája és leghatékonyabb eszköze. A játék legyen az öröm és élményforrása az érzelmi hatások feldolgozásának lehetősége.

A játék komplex tevékenységforrás, melyet tudatosan felhasználunk a nevelés folyamatában céljaink eléréséhez. A játék, mint domináns tevékenység magában hordja a másik két tevékenység elemeit is (munka, tanulás). Motívuma az öröm, a bánat, a kaland feszültsége, az erő próbálgatása, az önkifejezés és kommunikáció igénye. Olyan körülményeket teremtünk, amelyben a gyermekek fogalomalkotása fejlődik, a mondatalkotást és a szóbeli kapcsolatteremtéslehetőségét biztosítjuk.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék szabad képzettársításokat követő szabad folyamat a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és a saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Programunk teljes egészében a játéktevékenység köreire épül, megkülönböztetve a szabad játék tevékenységeit, és az óvónő által felajánlott tevékenységeket, melyek a szervezettebb játékos tanulást jelentik, és tervszerűen előkészítettek és felajánlottak. Az önmagában is élményt jelentő játék alapozza meg a hatékony tanulást.

Az óvodapedagógus feladata

- A játékhoz szükséges nyugodt légkör, elegendő idő és megfelelő hely biztosítása.
- Lehetőség megadása a félrehúzódásra, egyedüllétre.
- A szabad társ, eszköz, helyválasztás, élményszerzési lehetőségek biztosítása különbözőjátékformákhoz (a gyermekek spontán érdeklődésének megfelelően).
- A játék továbbfejlesztésénél az egyéni sajátosságok figyelembe vétele.
- A pedagógus a feltételek megteremtésén dolgozva, szükség esetén együttjátszva, kezdeményezve, ösztönözve legyen jelen a gyermekek játéktevékenységében.
- A kétnyelvű beszédfejlesztés is túlnyomó részben a gyermekek játéktevékenységébe épülve valósul meg, mert ennek a tevékenységnek van a legnagyobb érzelmi töltete.
- A tanulási folyamatok megvalósításának is elsődleges szempontja az legyen, hogy az játékba integrálva, tudatos tervezéssel valósuljon meg.

A jó játék feltételei

- kapjanak elegendő időt a szabad játékválasztásra,
- legyen lehetőségük a kuckózásra,
- használhassák kreatív módon a különböző játékeszközöket (szabad, kreatív téralakítás ill. játékkombinálás),
- legyen lehetőségük a megkezdett játék későbbi folytatására,
- legyenek megfelelő, esztétikus eszközök a játéktevékenységekhez,
- játszhassanak természetes anyagokkal, készítsenek a felnőttekkel is játékokat ezekből,

Játékfajták

Gyakorló játék: véletlen mozgásból ered, melynek ismételtetése a gyermek számára örömet okoz. (Rakosgatás, húzható-tologató játékok, vízöntögetés, papírtépés stb.) A sokszori ismétléssel, gyakorlással a különböző funkciók fejlődnek. Gyakorló játék jelentkezik a konstrukciós és szerepjáték elemeiként is.

Szimbolikus játék: nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtja. A szerepjátékban a gyermekek a valóságos közösségi életüket élik, benne és általa alakul maga a gyermekközösség. Azonosulnak az óvónő, a szülő cselekvéseivel, szavaival, megjelenítik a felnőttek és a gyerekek közötti kapcsolatokat és közben új magatartásformákat sajátítanak el.

Konstruáló játék: mely során a gyerekek kockákból, játékszerekből, alkatrészekből és anyagokból különböző építményeket, új játékszereket, tárgyakat hoznak létre. Kialakul az alkotás öröme, fejlődik kreativitásuk és konstruáló képességük. Az egyre igényesebb alkotások fejlesztik esztétikai érzéküket.

Szabályjáték: pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik, melyek betartása nagyon fontos. A mozgásos szabályjátékok (körjátékok, fogócskák, bújócskák, labdajátékok, mozgásos versenyjátékok) a gyermekek mozgását fejlesztik. Az értelmi képességeket fejlesztő játékok (társasjátékok, kirakók, dominók, kártyák) a gyermekek gondolkodása, emlékezete, analízáló- szintetizáló képessége, megfigyelőképesség fejlesztésében játszanak kiemelkedő szerepet.

Dramatikus játék, bábozás: a gyermekek irodalmi élményeiket szabadon választott, kötetlen módon dramatizálják. Forrásai a népmesék, történetek, a gyermekek által szerzett tapasztalatok, vagy elképzelésük alapján született jelenetek. Lehet az óvónő bábjátéka – a gyerekek mind nézők vesznek részt – a gyermekek bábjátéka óvónői segítséggel történhet a gyerekek által készített bábokkal vagy kész eszközökkel. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A játék kiemelt jelentősége az óvoda napirendjében, időbeosztásában is megmutatkozik.

4.2 VERS, MESE

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

A magyar gyermekköltészet, a népi hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese -képi és konkrét formában – tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról.

A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok- okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal nem elvezet a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre, hanem ráébreszt ezekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodába kerülő gyermekek többsége már a családban is találkozik csiklandozó, lovagoltató, höcögtető, tapsoltató napi játékokkal.

Kiscsoportban kibővül a kör altató, ujjkiszámoló, hintáztató, fülhúzogató, arcsimító mondókák mondogatásával, páros játékokkal, melyek ritmusukkal a mozdulatok és szavak egységével érzelmi élményt nyújtanak. Középső és nagycsoportban már a közvetlen környezetről, természetről, természeti jelenségekről, állatokról is hallanak és mondanak

mondókákat, verseket.

Képeskönyvek nézegetése közben a képek alapján is mondanak mesét, verset, mondókát.

A tevékenység célja

- A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.
- A mese segítségével – képi és konkrét formában – tájékoztassuk a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról.
- Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozómondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt megjelenjenek a tevékenység tervezése és anyagválasztása során.
- Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

Az óvodapedagógus feladata

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- Lehetőségek teremtése a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához.
- A mesélés, verselés, bábozás feltételeinek pedagógiai tapintattal történő megteremtése.
- Játékos mozgással összekapcsolt mondókákkal, versekkel és mesékkel – a gyermek óvodábalépésétől kezdve – érzelmi biztonság nyújtása.
- Személyes kapcsolatalakítással, arcimimikával és hangjátékkal a mese életre keltése, és ezzel a gyermek hozzásegítése az érzelmi azonosuláshoz, az átéléshez.
- Megfelelő minőségű képes – és mesekönyvek, valamint a gyermekek számára készült egyéb könyvek biztosítása.
- Gyermekszínházi előadásokon való részvétel szervezése.
- A család figyelmének felhívása a rendszeres mesélés, együttlét fontosságára, a képes – és mesekönyvek hasznosságára és arra, hogy tegyék lehetővé a gyermek számára meseélményeiknek játékkal és rajzzal történő kifejezését is.

Módszertani alapelvek

- a mese-, versmondás spontán játékos jellegének érvényesítése,
- dramatizálással, bábozással kommunikációs helyzetek teremtése, beszédkészség fejlesztése,

- esztétikus, figyelemfelkeltő eszközök alkalmazása.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén

- Örömmel várja a mesélést.
- Mesekezdeményezésen szívesen vesz részt.
- Képes kitartóan figyelni.
- Emlékezetében megtartja az egyszerűbb mesefordulatokat.
- Képes a folytatásos mese szálait felidézni.
- Képes a folytatásos mese szálait, epizódjait összekötni.
- Szívesen nézeget képeskönyvet.
- A képeskönyvet megbecsüli, vigyáz épségére.
- Szívesen mond verset.
- Szereti a mondókákat.
- Képes történeteket elmondani.
- Képes meséket, történeteket alkotni.
- Elkezdett történetet fantáziája segítségével folytatni tud.
- Ismeri a színházi magatartás alapvető szabályait.

4.3 ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, anépi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó

közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zeneikreativitásának alakításában. A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

A tevékenység célja

- A gyermek érzelmi biztonságának kialakításának, megerősítésének eszközei az ölbéli játékok, amelyek felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket.
- Az óvónővel együttes énekek, táncok során utánozzák a bemutatott mozgást, megfigyelik és megkülönböztetik a környezet különböző hangjait, figyelmesen hallgatják az óvónő énekes, hangszeres előadását, megtanulják az egyszerű ritmushangszerek használatát.
- Megtanulják a zenei anyanyelvük alapját képező egyszerű mozgással kísért dalokat, a bonyolultabb mozgásos dalos játékokat.

Az óvodapedagógus feladata

- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése.
- A foglalkozások megszervezése változatos módszerekkel a gyerekek aktív részvételével csoportszobában vagy a szabadban.
- A gyerekek egyéni adottságainak, képességeinek figyelembe vétele.
- A gyerekek életkorának, fejlettségének megfelelő hangszerek biztosítása foglalkozásokon és játékidőben.
- Folyamatos zenei élménynyújtása mozgásos játékokkal.
- Mozgáskultúrájuk fejlesztése.
- Esztétikai fogékonyságuk fejlesztése.

Módszertani alapelveink

- egyéni képességek figyelembe vétele,
- tapasztalatszerzés, lehetőségek nyújtása,
- differenciálás egyéni fejlődési ütemelvének alkalmazása,
- játékos cselekvések, a hagyományok ápolása, életben tartása.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén

- Örömmel, szívesen játszik dalos játékokat.
- Bátran énekel, akár egyedül is, korához képest tisztán énekel,
- Zenei érzékenysége, fogékonysága életkorának megfelelő
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat: halk-hangos, gyors-lassú ...
- Mozgása esztétikus, ritmust követő
- Auditív észlelése, megfigyelése, emlékezete és intermodalitása fejlett
- Szívesen hallgat zenét
- Képes érzékeltetni az egyenletes lüktetést
- Felismeri néhány hangszer hangját
- Maga is képes egyszerűbb hangszerek használatára (dob, cintányér, triangulum)
- Ismeri a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.

4.4 RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermekiszemélyiség fejlesztésének.

Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret biztosítunk. Fontos maga a tevékenység sennek öröme, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, szép iránti nyitottságuk igényességük alakítását.

A tevékenység célja

- A gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása.
- Az ábrázolás különböző fajtáival (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás) továbbá a műalkotásokkal és a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés.
- Esztétikai érzékenységük, szép iránti fogékonyságuk, igényességük alakítása, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedésen keresztül a gyermeki személyiség formálása.
- Élmény és fantázia világának képi, szabad önkifejezésének elősegítése. a tehetség kibontakoztatása.

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekek érdeklődésének felkeltése az ábrázolás anyagai, eszközei, technikái iránt.
- Az eszközök használatának megismertetése.
- Az alkotás vágyának felkeltése, fenntartása
- A gyermekek ábrázoló készségének fejlesztése az egyéni képességek figyelembevételével
- A szabadidős illetve kötött ábrázolás tárgyi, hangulati feltételeinek megteremtése.
- A gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatása.

Tevékenységek színtere

- Képalakítás: firkalás, rajzolás, táblára, aszfaltra krétával, papírra zsírkrétával, filctollal és ceruzával, homokba: bottal, ujjal, kavicssal, festés: ujjal, vastag, majd vékonyabb ecsettel; ragasztás: papírból, textillel, a természet kincseivel.
- Plasztikai munkák: képlékeny anyagok alkalmas eszközökkel való formálása, alakítása;
- A barkácsolás eszközeinek, a kézimunka és az ábrázolás technikájának együttes használata atárgykészítés céljának megfelelően.
- Építés: nagyobb méretű elemekből összeállított térrészek, búvóhelyek építése, udvari játéksorán a homokban, hóban építmények létrehozása, makettek építése és berendezése.

Módszertani alapelveink

- a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe vesszük,
- a differenciált bánásmód elvében érvényesítjük az egyéni adottságokat, az egyéni fejlődési ütemet,
- a kiemelkedően tehetséges gyermekekre külön oda figyelünk és fejlesztjük őket,
- a motiváció elvét biztosítjuk,
- a tevékenység tárgyi és hangulati feltételeit biztosítjuk,
- a játékosság elvét érvényesítjük.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközei.
- Élményeit képes megjeleníteni.
- Szem-kéz mozgása összerendezett, megfelelő a finommotorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése. Vonalvezetése balról jobbra halad.

- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót és egyéb eszközöket.
- Ismeri a különböző technikákat, azokat képes alkalmazni.
- Ismeri a hat alapszínt, ezeket bátran használja.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete korának megfelelő.
- Szívesen alkot közösen a többi kisgyermekkel, ötletet, javaslatot saját döntése alapján mérlegel.
- Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.
- Alkotás közben ügyel környezetére és saját maga, munkája tisztaságára.
- Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét.
- Tér látása korának megfelelő.
- Képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képes esztétikai véleményt alkotni

4.5 MOZGÁS

A mozgás az óvodás korú gyermek lételeme. Hangsúlyozott szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és a testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság állóképesség, társra figyelés.

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyesszervek teljesítőképességét.

Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

A tevékenység célja

- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.
- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek fejlődésére, amelyek befolyásolják az egészséges fejlődést. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.
- A mindennapi szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Az óvodapedagógus feladata

- A mozgás beépítése természetes módon a gyermekek tevékenységébe.
- Mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása.
- A gyermekek mozgáskedvének megőrzése, illetve szükség esetén felkeltése, a mozgásostevékenység pozitív megerősítése.
- A baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása a gyermekkelközösén majd fokozott betartása.
- Mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron.
- A gyermekek életkorához és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos tevékenységreinspiráló eszközök kiválasztása, folyamatos cseréje.
- A mozgásos foglalkozások anyagának összeállítása, figyelembe véve a csoport és az egyénifejlettség aktuális állapotát.
- A mozgásos foglalkozások anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása.
- Tiszta, jó levegő biztosítása.
- Differenciálás a tevékenységek irányításánál és értékelésénél az egyéni fejlődési jellemzőkfigyelembe vétele.
- Szükség esetén a dajka segítségének igénybevétele (baleset elkerülése)
- A gyermekek optimális terhelésére.
- A mozgásos foglalkozások szervezése elegendő időt hagy a gyakorlásra, illetve megadja a lehetőségét a tevékenységből való kilépésre
- A mozgásfoglalkozások szervezése biztosítja a folyamatos mozgás lehetőségét, kiküszöböli a várakozási időt.
- Eszközként, az anyagtól függően, kézi szerek használata.
- A napi tevékenységek részeként a mozgásos játékok előtérbe helyezése.
- Kiemelt prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás fejlesztés, egyensúlyérzék-fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma fejlesztés, térpercepció fejlesztés, finommotorika fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése.

Módszertani alapelveink

- a gyerekek egyéni képességeihez való alkalmazkodás,
- cselekvéses tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén

- Igényli a mindennapos mozgást, mozgása harmonikus, összerendezett.
- Téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni, magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.
- Ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni.
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő
- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja, fejlett az egyensúlyérzéke, tud rollereznivagy biciklizni.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriájának megfelelően fejlett.
- Ismer legalább egy labdajátékot (foci, kidobós), 2-3 kéziszer használatát (labda, ugrókötel, karika), érdeklődik valamely sportág iránt.
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.
- Ismeri a csapatjáték szabályait, egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

4.6 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENYMEGISMERÉSE

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

- megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is

- megfigyelik az óvodában a felnőttek munkáját
- játékaik során megjelenítik a családi szerepeket
- megfigyelik és gyakorolják a felnőttek foglalkozásához kapcsolódó tevékenységeket
- gyakorolják a testükkel kapcsolatos ápolási teendőket
- séták alkalmával gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést, megismerik a közlekedésszervezőket
- megfigyelik az évszakokat, részt vesznek az évszakokhoz kapcsolódó tevékenységekben(levélseprés, szánkózás)
- megfigyelik a környezetükben található állatokat, növényeket és részt vesznek azok gondozásában
- tisztán tartják környezetüket
- óvják, védik a növényeket és az állatokat
- aktívan részt vesznek az ünnepi előkészületekben
- a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza
- felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér, sík és mennyiségsszemlélete

A tevékenység célja

- A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz,

tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

- A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
- A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík és mennyiségsszemlélete.

Az óvodapedagógus feladata

- ismeretek bővítése a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára, élményeikre, tapasztalataikra alapozva
- a meglévő ismeretek elmélyítése, rendszerezése
- változatos tevékenységek biztosítása a felfedezésre, a megfigyelésre, a megismerésre.
- a lakóhely, a közvetlen környezet adottságainak kihasználása, séták, kirándulások szervezése
- a környezet szépségének felfedeztetése, érzékeltetése
- a szülőföldhöz a helyi népszokásokhoz, hagyományokhoz való pozitív érzelmi viszonyalakítása
- a környezet szépségének, harmóniájának, felfedezésének megtanítása
- az összefüggések és az ok-okozati viszonyok megláttatása
- a környezetvédelem alapjainak: a föld, a levegő, a víz, a növény és állatvilág meghatározó szerepének, fontosságának tudatosítása
- környezetbarát szokások megalapozása, például takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral
- növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, hasznáról ismeretek nyújtása
- a kirándulásokon természeti kincsek gyűjtése (lehullott termések, levelek, magok, tollak, fakérgék, kagylók, csigaházak, kőzetdarabok, kavicsok)
- alapvető közlekedési szabályok gyakorlása, közlekedési eszközök megismertetése a gyermekkel

Módszertani alapelveink

- cselekvéses, mikro csoportos tapasztalási lehetőségek biztosítása,
- játékos cselekvések,
- szervezett megfigyelések,
- egyéni fejlődés üteméhez való alkalmazkodás,
- problémahelyzetek teremtése,
- a tevékenység tárgyi és hangulati feltételeinek biztosítása, a folyamatos beszéd, a szóbelikifejezőkészség fejlődésének biztosítása.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén

- tudja pontos lakcímét, saját és szülei nevét
- ismeri szülei foglalkozását
- különbséget tud tenni az évszakok között
- ismer a növény és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot
- ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait
- ismeri és betartja az alapvető közlekedési szabályokat
- felismeri a közlekedési eszközöket
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- szívesen vesz részt kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen
- logikus gondolkodása, logikai következtetése életkorának megfelelő
- problémamegoldó képessége megfelelő
- számfogalma 10-es számkörben mozog
- képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb ...
- ismeri az irányokat és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent.....
- helyesen használja a névutókat
- felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes folytatni
- az alapvető formákat felismeri, azonosítja
- képes részekből az egészet kirakni
- azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni

4.6.1 Ünnepek, hagyományok, rendezvények

Fontos feladatnak tekintjük, hogy a mindennapok nevelési gyakorlatát átszőjék azok a népszokások, hagyományok, ünnepek, rendezvények, amelyek a múlt értékeit képviselve a népi gyermekjátékokon keresztül hozzájárulnak a magyar néphagyományok, a települési hagyományok megismerésén túl, a múlt értékeinek átörökítéséhez. Mindezekhez igyekszünk kihasználni a magyar népi gyermekjátékok és a népi kismesterségek kínálta lehetőségeket.

Balatoni Katalin Így tedd rá! programja segítségével igyekszünk a magyar kultúra szerepét, helyét és funkcióját erősíteni. Így kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy a hagyományőrzést és a gyermektáncot beépítsük mindennapjainkba.

Nagy időegységekben gondolkodunk. Amit elkezdünk, ráérősen és élvezettel játszunk végig és hosszabb, rövidebb idő alatt mindig be is fejezzük. Ezt a hosszú időt az évszakok tagolják. Hangulatuk, jellegük szerint változik a „mit játszunk?” Kérdésre adott válasz, az ütemterv kereteit szem előtt tartva.

Szeptember: egymás elfogadása, a közeledés, barátkozás apró lépései, a személyesség hangsúlyozása. A „ki jön ide hamarabb, azt szeretem leginkább!” Népköltés- játék jellege adja meg az alaphangot.

Október:

Gyűjtögetős hetek következnek, egyénileg és csoportosan is gyűjtjük az őszi terméseket, zöldségeket, gyümölcsöket. A kóstoláson kívül a terményeket felhasználjuk kreatív együtt munkálkodásra. A természet ezer színben pompázik. A növények, az állatok felkészülnek a télre. A fák, bokrok lehullajtják lombjukat, a madarak elköltöznek, az itt telelő állatok élelmet gyűjtenek. Ez az időszak a fontos tapasztalások ideje. Séta, kirándulások alkalmával megfigyeljük ezeket a változásokat, gyűjtögetünk, tapasztalatainkat megbeszéljük.

November: Az őszi kincseit továbbra is gyűjtjük és felhasználjuk játékainkban. Készülődünk a Márton-napra, megismertetjük a gyermekeket Szent Márton történetével. Mondókáink, énekeink, mozgásos játékaink és gyermektáncunk is a libákról szólnak. A novemberi időszakban óvodánkban két hét az egészségről szól. Ebben az időszakban minden az egészséges életmód körül forog. Két héten keresztül olyan programokkal igyekszünk megkínálni gyermekeket és szüleiket, amelyek az egészséges életmód, életvitel fontosságára gyakorlati módon hívják fel a figyelmüket. Ennek a projektnek a keretein belül az ÁNTSZ munkatársai, a védőnő is ellátogat hozzánk.

Őszi ünnepkör tenni valói:

- termények, levelek, gyümölcsök, zöldségek gyűjtésének szervezése
- gyümölcs, zöldség ízleltetése, gyümölcsnapok szervezése
- felkészülés, felkészítés a Márton-napi rendezvényre

December

Az Adventi készülődés a csodavárás és a szeretet jegyében zajlik. Adventi koszorúnkat közösen készítjük el. Borbála ágat hajtatunk. Várjuk a Mikulást. Luca napján elültetjük a búzát és Lucázunk. Ebben az időszakban az összetartozás erejét, a család, a közösség fontosságát hangsúlyozzuk. Megpróbáljuk az óvodában is visszaadni az ünnep hangulatát. Fenyőfát díszítünk, ajándékkal kedveskedünk a gyerekeknek. A szépen terített ünnepi asztal és közös étkezés mind-mind az ünnep hangulatát emeli.

Február

Február 2. Kibújás vagy bebújás... Medvés hét

Farsang: jelmezbeöltözős, bolondozós nap. Vízkeresztől, hamvazó szerdáig tart. A gyermekeknek íródott zenéken kívül helyet kap a magyar népzene is.

Téli ünnepkör tennivalói:

- madáretetők felállítása és ezek rendszeres feltöltése
- téli hagyományos játékok játszása (hóemberkészítés, hógolyózás, szánkózás intenzív mozgásos játékok)
- a telet a kiszabáb elégetésével üzzük el

Március

Március 15.

Nemzeti ünnepünkről minden csoport megemlékezik. Játékosan megismertetjük a múlt történéseit, zenén, történeteken, táncon, népdalon keresztül. Történelmi jelképeket is készítünk (zászló, kokárda, csákó). Megismertetjük a gyermekekkel a huszárok életét és korabeli viseletet.

Víz világnapja (március 22.)

A víz világnapjával kapcsolatban foglalkozunk a környezet védelmével is. Irányítsuk rá a figyelmet a mindenki számára elérhető tiszta víz fontosságára, a víz értékére. Takarékosagra neveljük a gyerekeket, hiszen a víz elfogyhat.

Húsvét – (március/április)

A kereszténység legnagyobb ünnepe, Krisztus feltámadása. Megismertetjük a gyermekekkel a húsvéti szimbólumokat (bárány, csibe, tojás). A tojásfestési technikákat kipróbálhatják a gyermekek. Óvodánkban feldíszítjuk a csoportszobákat tavaszi ágakat tároló vázákkal, hímes tojásokkal teli kosárákkal. A gyermekek az ajándékaikat az óvodaudvaron csoportonként készített fészekben kereshetik meg. A szülők közreműködésével erre a délelőttre nyusztisimogatót szervezünk.

Április

Föld Napja (április 22.)

A fenntarthatóság nevében a Föld természeti környezetének megóvására hívjuk fel a gyermekek figyelmét. A Naprendszerben elfoglalt helyével is megismertetjük őket.

A virágládáinkban lévő növényeinket, virágainkat is ebben az időszakban frissítjük.

Május

Májusfa állítása

Anyák napja

Énekekkel, verssel, mondókával, közös körjátékozással, ajándékkészítéssel, egyéb kézműves tevékenységgel.

Madarak és Fák Napja (május 10.)

A gyermekek természetvédelem iránti elkötelezettségét alakítjuk a hasznos madarak védelmével.

Gyereknapi

Családdal közös program, közös játékok – májusfa kitáncolás

A tavaszi ünnepkör tennivalói:

- állatok megfigyelése természetes környezetben
- kirándulások (autóbussszal is)
- városi közlekedés rendőri kísérettel, vasútállomás, piac tér megtekintése
- látogatás könyvtárba
- gyermeknap

Június

Évzáró búcsúztatás: énekkel, verssel, játékkal, mozgással búcsúztatjuk az óvodából távozó gyerekeket.

Egyéb:

- születés ünneplése
- színházlátogatás Pápán
- alkalmi kiállítások, sportrendezvények.

Az év folyamán más aktuális rendezvényeken is részt veszünk a gyerekekkel és figyelemmel kísérik az óvodáknak kiírt pályázatokat is.

Összevont szülői értekezletet tartunk az új nevelési évre felvett gyermekek szülei számára. Az iskolába készülők szüleinek tájékoztató szülői értekezletet szervezünk, ahová meghívjuk az iskola igazgatóját, leendő első osztályos tanítóit.

4.7 MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Az óvodás korú gyermek óvodai életében a munka jellegű tevékenységek, a kooperatív tanulási formán keresztül fontos szerepet kapnak.

A gyermekek aktív részvételével, és érdeklődésével a munka jellegű tevékenységekben kreatívan fejlesztjük a gyermekek együttműködési készségét.

A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek kialakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) tevékenységeken keresztül történik.

Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, ezzel biztosítjuk a munka állandóságát és folytonosságát. Fontos, hogy a gyerekek a munka jellegű tevékenységeket, önként, örömmel végezzék. A munkafolyamat segítse a problémamegoldás, feldolgozás útját.

Feladatunk, hogy a felelősi rendszer segítse a szervezési, és összedolgozási folyamatokban a tevékenységek kontrolálását. A tevékenységhez kapcsolódó, spontán beszédhelyzetekben megjelennek a különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés, köszönés, dicséret verbális kifejezései), a munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak. A gyermek értékelése differenciáltan, konkrétan, reálisan, önmagához mérten történik.

A tevékenység célja

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. A gyermek mindennapi tevékenységének része a munka jellegű tevékenység. Ahogy ez a tevékenység az idők során egyre önállóbbá válik, a gyermekek egyre magasabb fokú együttműködését igényli.

Munka jellegű tevékenységek fajtái

Önkiszolgáló munka

Az önkiszolgáló munka a gyermekek természetes, mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését, valamint környezetünk rendjének megőrzését és helyreállítását jelenti. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés munkát jelent a gyermek számára, az önkiszolgálás során képességek, kialakult szokások adják az alapját a naposi munkának.

Önkiszolgáló munkák: öltözködés, vetkőzés, testápolás, étkezés.

Naposi munka

A naposi munka közösségi megbízatás. A naposság feladattudatot feltételez. A naponta választott naposok feladatai lehetnek: az asztal megterítése, az étkezéshez szükséges eszközök szétosztása, stb.

Kiscsoportban naposi munka még nincs, de a gyermekek fokozatosan tanulják meg az önkiszolgáláshoz szükséges lépéseket, pl. hogyan vegyék el a tányért, poharat.

Középső csoportban fokozatos bevezetése a naposi munka. Legyen a gyermek számára világos a kiválasztás módja, pl. legyen napos tábla. A „naposokat” megfelelő kellékekkel jelöljük: napos nyaklánc. Tesznek az asztalra szalvétatartót, kis szemetest, segíthetnek pl. a kenyér kiosztásában, letörlik az asztalt. A naposok segítenek a foglalkozási eszközök kiosztásában, pl. színes ceruzák asztalra helyezése, és azok elrakásában.

Nagycsoportban sok feladat azonos, de nagyobb önállósággal végzik a gyermekek. Önállóan öntenek a kancsóból, kiszolgálják társaikat.

Alkalomszerű munkák

Az alkalomszerű munkák általában előre nem meghatározhatóak. Váratlansága, előre ki nem számíthatósága miatt megszervezése az óvodapedagógustól több figyelmet, átgondolást kíván. Pontosabb magyarázatot, jobb szervezést igényel. A gyermeknek pontosan értenie kell, mit várnak el tőle, hogy azt teljesíteni tudja. Át kell gondolnunk azt is, hogy a feladat teljesítéséhez hány gyermek kell, kit mivel lehet megbízni, stb.

A kisebbek kezdetben a felnőttel együtt végezzék a munkát, eleinte az önkéntesség alapján. Az óvónő feladata, hogy ösztönözze a gyereket, szívesen vállaljon megbízásokat, ezzel nem csak az önállóságát, hanem az önbizalmát is növeli. Arra törekszünk, hogy a gyerekek minél nagyobb önállóságra tegyenek szert, egyszerű feladatok adásával. Egy részük szabályosan ismétlődik más részük esetleges.

Ezek lehetnek:

- teremrendezés
- segítségnyújtás a felnőtteknek
- megbízások teljesítése
- ajándékkészítés
- segítségnyújtás a kisebbeknek, stb.

Évszakokhoz kapcsolódó munkák:

- a környezeti témakörökhöz kapcsolódva kérjük őket különböző gyűjtő munkára
- száraz gallyak felszedése, falevélseprés
- csíráztatás, rügyeztetés
- növények ültetése, gondozása, locsolása, stb.

Az óvodapedagógus feladata

- életkorukhoz mért munkalehetőség biztosítása
- nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése
- megfelelő eszközök biztosítása a munkafolyamat zökkenőmentes lefolyása érdekében.

Fejlődési jellemzők az óvodáskor végén:

- a testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik
- étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, merőkanalat, szalvétát
- öltözködésnél önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a cipőkötéssel
- az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken
- a közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk
- naposi feladataikat önállóan, pontosan végzik
- terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is
- felelősi munkákat szívesen vállalnak (pl.: mosdó, élősarok), és önállóan tejesítik
- a környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában (csoportszoba, udvar, óvoda környezete)
- vigyáznak játékaikra és rendben tartják azokat
- munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi
- időnként olyan megbízásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületet igényelnek

- szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében
- a virágokat nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön, eredeti szépségükben
- szívesen ápolják a növényeket a csoportszobában, udvaron egyaránt
- télen gondoskodnak a madarak táplálékáról

4.8 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap

folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tevékenység célja

- olyan tevékenységek megszervezése, amelyekben az óvodás gyermekek kompetenciái, képességei sokoldalúan fejlődnek,
- az attitűdjeik erősödnek, tapasztalataik bővülnek, megismerik a felfedezés örömét, érdeklődésük, kíváncsiságuk az ismeretlen iránt kialakul, a gyerekek kreatívan használják meglévő ismereteiket és érzékszerveiket a tanulási folyamatokban,

- nyitottak a variálásra, az újszerű megoldások keresésére

Óvodapedagógus feladatai

- A játékosság megőrzésével, megfelelő motivációval, a játékos tevékenységek végzésével a céltudatos képességfejlesztést megvalósítja.
- Az egyéni- és életkori sajátosságok figyelembevételével határozzuk meg a további feladatainkat, a felzárkóztatásnál és tehetséggondozásnál.
- Lehetőséget biztosítunk az önálló cselekvésre, a gyermek képességeinek fejlesztésére építve előzetes tapasztalataira - úgy, hogy támogató környezetet biztosítunk, ahol lehetőségük a felfedezésre, a kreatív megoldások megtalálására.
- A gyermekekkel közösen a megszerzett ismereteket feldolgozzuk, rendszerezzük.
- Biztosítjuk, hogy a tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését szolgálja.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését egyéni fejlődési ütemük figyelembevételével tervezzük, szervezzük meg.
- A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermekekszemélyiségének kibontakozását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Örömmel vesznek részt a felfedező tevékenységekben, érdeklődők, kíváncsiak.
- Meglévő tudásukat felhasználják az új ismeretek megszerzése érdekében.
- Törekednek a problémamegoldó gondolkodásra.
- Együttműködnek a megoldások keresésében, kooperatívak.

5 DIFFERENCIÁLÁS

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportjai:

- 1. Hátrányos helyzetű gyermekeknek a bánásmódja, esélyegyenlőség megteremtése**
- 2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek**
- 3. Kivételes képességű, tehetséges gyermekek**

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációját elősegíti a többi gyermekkel együtt történő nevelésük. Az óvodánkban minden egyes kisgyermek számára azt a segítséget adjuk meg, amit a gyermek egyéni sajátosságai megkívánnak.

Célunk, hogy óvodásaink bejárassák saját, belső tanulási útjaikat – öndifferenciálás az egyéni fejlődés szolgálatában. A gyermeki személyiségfejlődés érzékenységi szakaszaihoz igazodó, a választás szabadságát biztosító egyéni fejlesztési eljárások beépítése a nevelési folyamatban.

- 1. A hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, megsegítése, fejlesztése**

Cél: a hátrányos helyzetű gyermekek hátránykompenzációja annak érdekében, hogy az iskolaérettséget kellő időben elérhessék.

Az intézkedés leírása:

- óvodába kerüléskor részletes anamnézis felvétele, folyamatos fejlettségmérés
- megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatás
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- tudatos óvodai pedagógiai munka, hogy a hátrányokat csökkenteni tudjuk
- korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása: differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása

Célunk, hogy biztosítsuk az intézményen belül az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, az esélyegyenlőség előmozdítását az intézménybe járó gyermekek számára. Továbbá célunk a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség, a gyermekek nevelési-oktatási, és társadalmi integrációjának támogatása.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása A 2003. évi CXXV. törvény preambuluma értelmében minden embernek joga van ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyerekek egyéni fejlesztésénél, az értékelésnél, a feladatok differenciált kiválasztásánál és alkalmazásánál az egyenlő bánásmód és esélyteremtés elvére. Kiemelt célunk a hátrányos helyzetből származó lemaradások - szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve, velük együttműködve – sikeres ellensúlyozása.

célja az, hogy a bármiféle hátránnyal (szociokulturális, részképesség, egyéni adottságbeli hiányosságok, familiáris problémák, stb.) küzdő gyermekeket segítse, esélyeiket javítsa, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Gondoskodunk a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, az emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai és bölcsődei nevelésében támogatjuk önazonosságuk megőrzését, ápolását. Óvodánk egyszerre segíti a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, serkenti önkifejezésüket.

2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése óvodánkban

A pszichés háttérű zavarokat a legtöbb esetben jelző tüneteknek értelmezhetjük, melyeknek egyben üzenet jellegük van. Az üzenet tartalma olykor vészjelzés is egyben, mely utalhat arra, hogy a gyermek környezetében valami diszfunkcionálisan működik, és ez okozza viselkedési másságát.

A gyermek reakcióinak megértése szempontjából ismernünk kell azt az összefüggést is, amely arról szól, hogy a pszichés állapot zavara teljesítménygyengességhez vezethet. Számos organikus eredetű probléma tüneti megnyilvánulása lehet az agresszió, mely mögött gyakran erős szorongás húzódik meg. Egyik leggyakoribb beilleszkedési és magatartászavar a hiperaktivitás.

A magatartási zavar meghatározása nehéz feladat, bár ők azok a gyermekek, akik mindig „kilógnak” a csoportból, akik állandó figyelmet igényelnek, akik az óvodapedagógus számára folyamatosan megoldandó problémahelyzetet teremtenek.

Magatartási – beilleszkedési zavarra utaló tünetek

- figyelemösszpontosítási zavar,
- könnyen elterelődő figyelem,
- végletes érzelmi reakciók,
- rendkívül ingadozó teljesítőképeség,
- fáradékonyság feladathelyzetekben.

Feladataink:

- A gyermek környezetét megismerjük.
- A zavar észlelése esetén szakember véleményét, segítségét kérjük.
- Jelezzük a problémát a szülőknek.
- Szükség esetén a gyermeket a Nevelési Tanácsadóba irányítjuk.
- Folyamatos kapcsolatot tartunk fejlesztésben részt vevő szakemberekkel.
- Az egyéni fejlődést nyomon követjük.
- Egyéni fejlesztési tervet készítünk

A gyermek megfigyelése során igyekszünk a viselkedése esetleges pszichés probléma okát kideríteni. Az okok kiderítését és a lehetséges megoldást a szülőkkel együttműködve lehet megtalálni. Ezek a gyermekek a pedagógusok részéről szeretetet, sok türelmet és empátiakészséget igényelnek. Segíthet munkánk során a szerepjátékok gyógyító hatása is.

Az óvodapedagógus alkalmazhat

- kapcsolatteremtő és ismerkedő játékokat,
- együttműködést segítő játékokat,
- önismereti játékokat,
- bizalom erősítő játékokat,
- bábjátékokat.

Módszertani elvek

- Differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazunk.
- Elvárásainkat a gyermek fejlődésének üteméhez igazítjuk, és alkalmazkodunk, elfogadjuk az eltérő viselkedést.
- Társas kapcsolataik kiépítését segítjük, fejlesztjük
- A figyelmet és koncentrációt speciális feladatokkal fejlesztjük.
- Mozgáskoordinációt és a finommotorikát fejlesztjük.
- A csoportszobában és az udvaron biztosítjuk azokat az eszközöket, amelyek a gyermek egyéni igényeihez igazodnak.

3. Kivételes képességű, tehetséges gyermekek nevelése az óvodánkban

Óvodánkban a kivételes képességű gyermekek tehetségének kibontakoztatására is figyelmet fordítunk. A tehetségígéretes gyerekeket „gondozását” a mindennapok során differenciált tevékenységszervezéssel biztosítjuk.

A tevékenységi területek a következők lehetnek

- kiváló rajzkészség,
- zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem,
- matematikai képesség,
- nyelvi, illetve kommunikációs képesség,
- testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság.

Tehetségre utaló jellemzők az óvodás korban

- jó koncentrációs képességek,
- szokatlanul jó memória,
- szellemileg fejlettebbek koruknál,
- korai nyelvi fejlettség,
- kíváncsiság, tudásvágy, sokrétű érdeklődés,
- önálló tanulásra való hajlam – szeret egyedül tevékenykedni,
- kreativitás.

Az óvodapedagógus feladata

- a gyerek alapos ismerete,
- rugalmas, folyamatos, kötetlen napirend biztosítása,
- sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása,
- az óvónő személyisége, együttműködő attitűdje,
- szeretetteljes, elfogadó, biztonságos légkör biztosítása,
- sikerélmény biztosítása,
- szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása,
- a tehetség felismerése, azonosítása, diagnosztizálása

Pedagógiai attitűd és „tudás”:

A gyermeki személyiség sokfélesége, a személyiségstruktúra eltérő fejlettsége a kisgyermekkorai személyiségfejlődés folyamán természetes módon, eltérő ütemben alakul. Óvodai nevelésieljárásaink hatékonyságának alapja, ha „kiszolgáljuk” ezt a sajátos fejlődési ütemet:

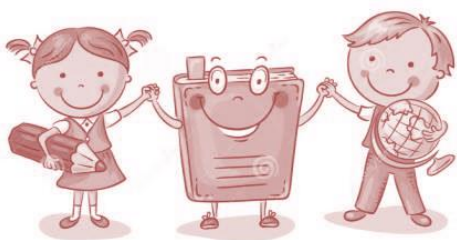
- ismerjük” a gyermekek adottságait, fejlettségük mutatóit, személyiségük jellemzőit, érdeklődési körüket, ismereteik körét
- igazodunk a gyermeki személyiség sokféleségéhez, valamint mindig egyedi és eltérő nevelésünk, módszereink és az elvárásaink rendszeréhez
- pedagógiai érzékenységgel fordulunk a gyermekek különbözősége felé.

Differenciálás lehetőségei:

- az óvodai élet időkereteivel (folyamatos napirend, párhuzamos tevékenységek, rugalmasheti rend)
- célokban (egyénilag várható eredmények)
- a célok által meghatározott feladatokban
- módszerekkel (a feladatokhoz vezető út)
- eszközökkel (azok milyensége, mennyisége, használati módja)
- elsajátítás ideje (kit meddig „tartok ott” a játékos folyamatban)
- elsajátítás tempója (az egyén számára elegendő idő az egyéni ütemhez)
- egyéni bánásmóddal
- munkaforma (egyéni, csoportos, páros, mikrocsoportos)
- pozitív visszajelzések (egyéni szabott fejlesztő értékű, támogató jelleggel).
- képességek fejlesztése
- tartalom feldolgozásában (egy -egy tevékenység más – más tartalommal)
- tevékenységek megszervezésében
- technikai megoldások (különböző technikák jelenléte a tevékenységben).

6 FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKORVÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetősége ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

Testi érettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Lelki (pszichés) működések érettsége

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testsémakialakulásának.)

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt, használ; különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán – és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét;
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Szociális érettség:

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai életre és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

7 GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. Törvény rendelkezései az irányadók. Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése. Az óvodai nevelés folyamatában feladatunk agyermeki jogok tiszteletben tartása, védelme, erősítése, érvényre juttatása.

A gyermeknek joga van

- a nevelési és oktatási intézményben, biztonságban és egészséges környezetben neveljék, oktassák, óvodai napirendjét életkorának megfelelően alakítsák ki (játékidő, levegőztetés, pihenőidő, étkezés, testmozgás)
- a gyermek emberi méltóságának és személyiségének tiszteletben tartása érdekében nem vethető alá embertelen, megalázó büntetésnek, testi fenyítésnek, zaklatásnak, idetartozik az étel erőltetése, a levegőztetés megvonása is. A gyerekek közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti
- a gyerek joga, hogy képességének, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön
- vallási vagy világnézeti, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, fogyatékosága, egészségi állapota nem sérthető
- a gyerek nevelése és oktatása az intézmény pedagógiai programja alapján történik mely szerint az ismeretek közlését, átadását tárgyilagosan és többoldalúan kell megvalósítani. Biztosítani kell a foglalkozásokon való részvételt
- a gyerek cselekvési szabadságát, családi életéhez, magánélethez való jogát az óvoda nem korlátozhatja, de a gyerek ezen jogának gyakorlása közben nem veszélyeztetheti saját, illetve társa, az óvoda alkalmazottainak egészségét, testi épségét. Nem akadályozhatja viselkedésével a többiek művelődéséhez, fejlődéséhez való jogát.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozójától csak a saját érdekében, törvényes, meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

A gyermeki jogok védelme: a gyermeki jogok védelmére köteles minden olyan természetes és jogi személy, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, a gyermek ügyeinek intézésével foglalkozik.

Szülői jogok és kötelességek

- **a szülő joga**, hogy megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, intézményi minőségirányítási programját, szervezeti és működési szabályzatát, házirendjének tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról. A házirend egy példányát a beiratkozáskor a szülőnek betekintés céljából át kell adni
- joga, hogy saját gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, a gyermek neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon
- az igazgató és a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon
- kezdeményezheti szülői szervezet, óvodaszék létrehozását, s abban tevékenyen közreműködhet
- **a szülő kötelessége**, hogy gondoskodjon a gyermeke testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről
- biztosítsa gyermeke zavartalan és rendszeres óvodába járását a törvényi rendelkezéseknek megfelelően
- amennyiben a szülő a gyermeket másik óvodába kívánja elvinni az új óvoda igazolását meg kell kérni. A visszajelzés hiányában értesíteni kell az illetékes jegyzőt.
- kísérje figyelemmel a gyermek fejlődését, és a tőle elvárható módon segítse a fejlődés folyamatát, valamint a gyermek közösségbe való beilleszkedését, a közösségi élet szabályainak elsajátítását
- rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal és részükre az együttnevelés érdekében a szükséges tájékoztatást adja meg
- tartsa tiszteletben az óvoda dolgozóinak emberi méltóságát és jogait.

Célunk

A prevenció, a gyermekek esélyegyenlőségének növelése, a gyermeki jogok és érdekek érvényesítése, testi – lelki egészségüknek és a családban történő nevelésüknek elősegítése, szükség szerint segítségnyújtás. Valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Az óvodapedagógus feladatai

- a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek és családok segítése
- a gyermekek fejlődését korlátozó ártalmak kiszűrése, külső speciális szakemberek bevonásával (logopédus, Pedagógiai Szakszolgálat)
- külső segítőkkel, gyermekvédelmi szervekkel, intézményekkel való kapcsolattartás, együttműködés. A társintézményekkel való kapcsolattartás mélyítése.

7.1 Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén

1. szint: Az óvodapedagógus szintje:

- Biztosítja a gyermeki jogok érvényesülését
- A hátrányos és veszélyeztetett helyzetet felismeri
- Szükséges esetben a megfelelő szakemberhez irányítja a szülőt/gyermeket
- Biztosítja a gyermek differenciált, egyéni fejlesztését
- Figyelemmel kíséri a gyermek rendszeres óvodába járását
- Feltárja a gyermek tanulási nehézségét, mindennapi tevékenységébe megvalósítja a tehetséggondozást, felzárkóztatást
- A szülőkkel együttműködő kapcsolatot alakít ki
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő-óvó intézkedést javasol
- Kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal
- Az óvodába lépéskor, és szükség szerint évközben családlátogatást végez

2. szint: Az igazgató szintje:

- Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát
- Kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal
- Szükséges esetben tájékoztatást nyújt, jelzéssel él a hatóságok felé
- Tájékoztatja a szülőket a Családsegítő elérhetőségéről és szolgáltatásairól
- Szükséges esetben családlátogatást végez az óvónőkkel
- Fogadóórák alkalmával a szülők rendelkezésére áll a problémák és kérések megbeszélésére
- Részt vesz a Gyermekjóléti Szolgálat által kezdeményezett esetmegbeszéléseken

8. AZ INTÉZMÉNY INTEGRÁCIÓS PROGRAMJA

Célunk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése
- a hátrányok csökkentése
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése
- az iskolai életmódra és az életpálya – építésre való felkészítés.

Az óvodapedagógus feladata

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális:

- személyiségfejlesztő
- tehetséggondozó
- felzárkóztató programok szervezése.

Területei

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

1. szervezési feladatok
2. a nevelőtestület együttműködése
3. a pedagógiai munka kiemelt területei
4. a gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok
5. együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
6. óvoda- iskola átmenet támogatása
7. szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés.

1. Szervezési feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása, valamint teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása érdekében kapcsolatot építünk ki:

- A védőnői hálózattal
- A gyermekek minél kevesebb óvodai hiányzása érdekében a szülői értekezleteken, egyéni beszélgetések alkalmával alkalmazzuk a meggyőzés pedagógiai módszerét.

2. A nevelőtestület együttműködése

Óvodánk nevelőtestülete és alkalmazotti közössége rendszeresen tart munkatársi értekezletet. Figyelemmel kísérjük az egyes gyermekek fejlődését, meghatározzuk a szükség esetén alkalmazott pedagógiai módszereket, további feladatokat.

3. Pedagógia munka kiemelt területei

A gyermekek óvodai felvételétől, óvodai életének megkezdésétől kezdve a következő pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk. Anamnézist veszünk fel az óvodába lépéskor. Emellett tudatosan tervezett folyamatos és rendszeres tervező és megvalósító pedagógiai munkával segítjük:

- Az egészséges életmód, egészségtudat, egészséges táplálkozási szokások kialakítását
- Szeretetteljes légkörben segítjük az intézményes nevelésbe való beilleszkedést, érzelmi nevelést és szocializációt, értelmi fejlesztést, anyanyelvi nevelést. Szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszédészlelés fejlődését
- A hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, egyéni bánásmóddal az esélyegyenlőség megteremtését.

4. A gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos feladatok

- Az óvoda gyermekorvosa és védőnője rendszeresen vizsgálja a gyerekeket. Ezeken a szűrővizsgálatokon felhívják a figyelmet az esetleges problémára, a vélhetően szükséges egyéni, illetve szakorvosi vizsgálatokra
- A szülői értekezletek témái közé beépítjük a tanácsadás lehetőségét a védőnő bevonásával
- A szociális hátrányok csökkentése érdekében lehetőséget teremtünk a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételére. Aktív kapcsolatot tartunk a szociális ellátórendszerrel.

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek növelése, hátránykompenzációja érdekében kapcsolatot építünk az alábbi szervezetekkel:

- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
- Védőnői hálózat
- Szakmai szolgáltatók
- Civil szervezetek

Célunk, hogy e szervezetekkel való együttműködés eredményeképpen az esélyegyenlőségi pedagógiai célok megvalósuljanak. A különböző partnerekkel és szervezetekkel való kapcsolatunk, közös munkánk, erőfeszítésünk hozzásegíti a családokat és a gyermekeket a hátrányok csökkentéséhez.

6. Óvoda – iskola átmenet támogatása

- Az iskolai életmódra való felkészítés során fokozott hangsúlyt fektetünk a képességfelmérés eredményeire, és az abból adódó feladatok figyelembevételével a gyermekek motiválására, a minél sokoldalúbb ismeretszerzési lehetőségre, a gyakorlás biztosítására a tanulásiképességek megalapozása érdekében.
- Fontosnak tartjuk a tudás és az alkotóvágy kialakítását, erősítését a minél gyakoribb pozitív megerősítés módszerével.

7. Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Minden szülővel személyes, közvetlen kapcsolatot alakítunk ki annak érdekében, hogy szülők kérdéseikkel, bizalommal forduljanak a pedagógusokhoz és az óvoda vezetéséhez,
- Megismerjük a családok szokásait, értékrendjét a gyermek szociális háttérét,
- Közös rendezvényeinken minél többen vegyenek részt, bekapcsolódjanak az óvoda életébe.
- A gyerekekről fejlődési naplót vezetünk, amelyben az óvodába érkezéstől folyamatosan rögzítjük fejlődésüket. Ebbe a szülők évente több alkalommal is betekinhetnek.
- A tájékoztatás alapjául a fejlesztési napló bejegyzései, és a gyermek alkotásai szolgálnak.

8.1 FELHASZNÁLT IRODALOM

- 363/2012 (XII.17.) Korm. rendelet Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- A 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény
- Kovács Erika: A feladat: a helyi nevelési program felülvizsgálata Óvodai Jogfutár, 2010.január
- Horváth Judit- Horváthné Csapuka Klára - Dr. Rónáné Falus Júlia: Amit az óvónőnek észre kell venni. Budapest, 2002.
- Kulcsár Mihályné: A tanulás öröme is lehet. Delacato módszere alapján. Bicske, 2008.
- Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? Redact, 2000.
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin Dr. Páli Judit : Komplex Prevenció Óvodai Nevelés Budapest 1996.
- Nagy Jenőné: Óvodatükör Szolnok 2006.
- Nagy Jenőné: Gyermektükör, Szolnok 2006.
- 1993. évi LXXIX. Törvény Köznevelésről
- 4.1997. évi XXX. Törvény a gyermekek védelméről
- Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan Budapest
- Minőség az óvodában OKKER 2001.
- Horváth Attila: Minőségbiztosítási technikák

9 Az intézmény egészségfejlesztési programja

9.1 Az óvodai egészségfejlesztés

9.1.1 Az egészségfejlesztés célja

Az óvodai egészségfejlesztés célját a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § határozza meg, mely szerint:

- (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztőtevékenységekben.
- (2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési- oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

9.1.2 Az egészség meghatározása

Az egészség fogalmát az Egészségügyi Világszervezet így definiálta: "Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya." Az élet és az egészség, az embernek semmi mással nem pótolható alapvető értéke. Nélküle sem egyéni, sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése az egyed, illetve a közösség egész életén át tartó, az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi. Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik, ha kell, korrigálják. Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése, az életre, a sikerre vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a személyiség (testi, érzelmi, értelmi, akarat) és társkapcsolati viselkedés) megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki edzettséget, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességet, továbbá attitűddé alakítja az egészségvédő magatartást.

9.1.3 Egészségfejlesztés kisgyermekkorban

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését, a legteljesebb egészségi potenciáljának elérését, azaz a lehetőséget arra, hogy a gyermek a mindennapi élet alternatívái közül a legegészségesebbet válassza. Az egészség fejlesztése kisgyermekkortól kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását. Az egészség védelme tanítható, fejleszthető. A kisgyermekkorban történő egészségre nevelésnek az élettovábbi szakaszaira is kiható jelentősége van. Ezeket figyelembe véve az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület.

Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztésére (promóció) és az egészségkárosodás megelőzésére (prevenció) irányuló egészségnevelő tevékenység. Mindkét egészségfejlesztési feladat vonatkozik a testi, a lelki és szociális nevelő tevékenységre. Az egészségnek a nevelési folyamat minden mozzanatában alapozó szerepe van.

A modern értelmezésű egészségnevelés széleskörűen készíti fel az óvodás gyermeket az egészségvédelmére:

- edzi a testi erőnlétét,
- gondozza lelki(érzelmi, akarat, értelmi) kiművelését és
- az embertársakkal kapcsolatos (szociális) együttműködési készségét.

Az egészség hármassága (testi, lelki, társkapcsolati) jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

9.2 Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- 1. az egészséges táplálkozás,**
- 2. a mindennapos testnevelés, testmozgás,**
- 3. a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,**
- 4. a bántalmazás és erőszak megelőzése,**
- 5. a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,**
- 6. a személyi higiéné területére terjednek ki.**

9.2.1 Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja. A helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit /pl. a mozgásigény kifejlését, az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását./

A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan periódusában van, melyre jellemző a nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás, a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén is múlik. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alap élelmiszercsoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az intézményeinkben különösen odafigyelünk a gyermekek egészséges étkeztetésére. A gyermekek gyakran fogyasztanak tejtermékeket, és az idénynek megfelelő gyümölcsöt és zöldségeket. Óvodánkban reggeli és a déli étkezések kötött, míg a délutáni étkezés folyamatos keretek között zajlik. Az intézményben tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. Az óvodában tálalókonyha működik. A változatos étrend érdekében az igazgató és az étkezést biztosító konyha vezetője között folyamatos konzultáció folyik. A gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de

kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát. Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek is vegyenek részt - életkori fejlettségüknek megfelelő szinten –, és legyenek részesei étkezésük az önkiszolgálásnak.

Feladataink

- Kulturált étkezési körülmények biztosítása.
- Óvodai napirend keretében az óvónők a dajkával együttműködve ismertetik meg a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel.
- Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.
- Intenzív rágásra ösztönözni.
- Folyadék folyamatos biztosítása.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával ismertetjük meg a gyermekeket.
- Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállításának irányítása a dajka feladata.
- Fokozottan ügyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára
- A szülőkkel, támogatókkal közösen egészségét szervezése.
- Mindig az adott évben első szülői értekezleten szavazás a „gyümölcsnaposságról” – vállalja-e mindenki, hogy egy héten egyszer hoz két gyümölcsöt
- Tanácsadás a szülőknek (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés).
- Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel: kerteket látogatnak, kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasztanak.
- Önállóan töltönek vizet a kancsóból.

- Ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek.
- Szívesen kóstolnak meg új ízeket.
- Ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét.
- Az óvodába nem hoznak szénsavas üdítőt, chips-et a gyermekeknek.

9.2.2 A MINDENNAPOS MOZGÁSOS TEVÉKENYSÉGEK

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való készítésben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden napalkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg. A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A felfrissítő, edző mindennapi testnevelés középpontjában is a sok mozgással járó játék áll. Emellett korcsoportra szabott, testnevelési csoportos foglalkozást is tartunk hetente, amelyen olyan elemi mozgásokat tanulnak és gyakorolnak a gyermekek, amelyek sportági mozgásokból levezethetők, de elemi jellegűknél fogva már elveszítették sportági jellegüket. (mászás, járás, futás, ugrás, dobás, elkapás). A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok és munkaeszközökkel való munkálkodások. Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A vízzel való edzésre rendszeresen nincs lehetőségünk, de évente egy alkalommal a szülők segítségével a vízhez is igyekszünk szoktatni gyermekeinket.

A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális eszközöket is használunk. A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartás, ezért a szervezett tornafoglalkozások keretében prevenció, fejlesztő tornagyakorlatok végzésével segítjük a gerinc deformitások megelőzését. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartását javítjuk.

Feladataink:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-ellenálló- és

alkalmazkodóképességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket.

- Az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek. nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás).
- Minél több alkalom biztosítsa a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgás-tevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.
- A mozgásos tevékenységet, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyénisékségeleihez, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezzük.
- Irányított mozgásos játékokat szervezni mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal, különböző időkerettel.
- Edzési lehetőséget biztosítani a környezet, levegő, nap kihasználásával
- Megtervezni a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.
- Időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény edzést biztosítani a gyerekeknek a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirend alakításánál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivétel azerős napsugárzás miatt a 11-15 óra közötti időszak).
- Az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében.
- A mozgás utáni regenerálódás biztosítsa.
- Szülők bevonása a programba.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban.
- Képesek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben.
- Örömként élnek meg a- közös (játékos, sportos) mozgást.
- Kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyészlelésük legyen összerendezett.
- Ismerik és biztonságosan használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket.
- Tartózkodjanak szívesen a szabad levegőn, és váljon természetes igényükké a szabadbanvaló mozgás.

2.3 A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉG FEJLESZTÉSE, A VISELKEDÉSI FÜGGŐSÉGEK, A SZENVEDÉLYBETEGSÉGEKHEZ VEZETŐ SZEREK FOGYASZTÁSÁNAK MEGELŐZÉSE

2.3.1. A dohányzás megelőzésének feladata

Felmérések igazolják, hogy az óvodásgyermekek családjának több mint felében él dohányzó felnőtt, aki kedvezőtlen mintát nyújt a gyermekek számára. A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület. Törekszünk arra, hogy az intézményünk dolgozói ne dohányozzanak. A szülőket is ösztönözzük erre, hogy pozitív példát mutassanak a gyerekeiknek és induljon mozgalom a kisgyermekek otthoni dohányzásmentes környezete érdekében.

Ajánlott tevékenységek:

Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamilyen aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével, stb. párhuzamosan. Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás. A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, "talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartássaljáró szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó

helyek füstje, gyárkémények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.

- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjú teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

2.4 A BÁNTALMAZÁS ÉS ERŐSZAK MEGELŐZÉSE

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Idetartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénéligen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink:

- Intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálattól.
- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása.
- Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények

megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.
- A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny".
- Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvoda gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

2.5 BALESET-MEGELŐZÉS ÉS ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ–ben kerültek rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

Elsősegély doboz kötelező minden óvodában.

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere: a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Védő-óvó előírások:

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekekkel- az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetjük a

következő védő-óvó előírásokat:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

2.6 SZEMÉLYI HIGIÉNÉ

A gyermek a családból érkezik az óvodába, magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyeknem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos szokás rendjével.

2.6.1. Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és igényük kialakulását szolgálja.

A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség esetén a testápolás pótlása az óvodapedagógus, a dajka és a kisgyermekgondozó részéről bensőséges ellátást igényel. A higiénés szemlélet átadása tehát nem jelenthet a gyermek számára megszégyenítést.

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk a gyermekeknek a tevékenység ellátására. Alapkövetelmény, hogy a személyi higiénés felszerelés minden gyermek számára külön-különálljon rendelkezésre.

Feladataink:

- A tisztálkodási folyamat megismertetése: helyes sorrendiség és technika begyakorlása.
- A legfőbb személyi higiéniai nevelési feladatunk: a kézmosás szokássá fejlesztése (szeretetteljes légkörben), valamint a legintimebb higiénés tevékenység, a WC és a WC-papír használatának megtanítása. Az óvónő és a dajka részt vállal ennek begyakoroltatásában.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben.
- A test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, haj, érzékszervek, körmök ápolását, melyre szintén megtanítjuk a gyermekeket.
- A saját személyi felszerelés (törülköző, zsebkendő, fésű, fogmosó-felszerelés) használatára szoktatás.

- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek és használják a WC-t.
- Vegyük észre bepiszkított kezüket, bőrüket és azt kellemetlennek, zavarónak, a tisztaságot pedig kellemes állapotnak érezzék.
- Csak a saját felszerelésüket használják.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- A zsebkendőt önállóan használják köhögésnél, tüsszentésnél egyaránt.
- A vegyes csoportban a nagyobbak segítsenek a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

2.6.2. Öltözködés

Az öltözködés során minden gyermeknek szükség szerint segítünk. A szülőket igyekszünk meggyőzni, hogy gyermeküket időjárásnak megfelelően öltöztessék, legyen váltóruhájuk, a ruhákbarajzolják bele a gyermekük jelét. A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket ne a divat szerint öltöztessék, hanem a kényelem szerint, hogy mozgásukban ne legyenek akadályozva, mert a megfelelő ruházatban a gyermek szabadon mozoghat, jól érzi magát. A gyermekeknek külön ovis zsákjuk van a váltóruha tárolására. Arra kérjük a szülőket, hogy minden kisgyermeknek külön az udvaron, illetve a csoportszobában használható ruházata és lábbelije legyen. Külön odafigyelünk és a gyermekeket is figyelmeztetjük, hogy ruhájukat mindig a helyére tegyék.

Az öltözetnek igen fontos része a váltócipő, külön hangsúlyozzuk a szülőknek, hogy a megfelelően kiválasztott lábbeli, nemcsak jó tartást biztosít a lábnak, hanem elősegíti a lábizmok tónusának kialakítását, rögzítését. A jól kiválasztott váltócipővel ugyanakkor elkerülhető a balesetek túlnyomórésze is.

Feladataink:

- Az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése és begyakoroltatása.
- Technikai fogások megtanítása: gombolás, kötés, cipzározás, kifordítás, eleje-háta, bal-jobbmegkülönböztetése.
- Saját felszerelésük, ruhájuk felismerésének gyakorlása.
- A napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek az öltözködés egyénitempó szerinti végzésére.
- A megvalósításban fejlettség szerint differenciált segítséget nyújtunk.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Teljesen önállóan öltöznek.
- Képesek megválasztani a helyes öltözködési sorrendet.
- Önállóak az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.
- Ismerik saját ruhájukat és azt összehajtogatva mindig a jelükhöz teszik.
- Tudnak cipőt fűzni és kötni, valamint ruhájukat ki- begombolni, szükséges esetben kifordítani.
- Segítenek a kisebbeknek az öltözködésben

2.6.3. Pihenés

A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a napi pihenés. Ehhez szükséges a tisztalevegő, a csend, a nyugalom és kényelmes ruházat, és a megfelelő fekvőhely.

A szülők gondoskodnak az ágyneműhuzat mosásáról, a lepedőket, takaróbetéteket az óvoda tisztítja.

Feladataink:

- Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges életvitel, az egészséges életmód iránti igénymegalapozását, kialakítását (rendszeres életritmus, megfelelő napirend).
- A helyes életritmus alakítása a családdal együtt, ezért javasoljuk a szülőknek, hogy azétkezések és a pihenés időpontját szombaton és vasárnap is célszerű betartani.
- A pihenéshez nyugodt, meghitt légkör biztosítása: éneklés, zenehallgatás, mesélés elalvás előtt.
- Figyelünk az egyéni szokásokra is, engedjük az „otthoni kedvencek” –kel való alvást.

- Szoktatjuk a gyermekeket az egymás iránti toleranciára, pihenő idő alatt a nem alvó gyermekeket is a csendre szoktatjuk, hogy ne zavarják a társaikat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Tevékenységüket önállóan is képesek az óvodai napirend szerint végezni.
- Ismerik és betartják a szabályokat.
- Nyugodtan, csendben pihennek minimum 1 órát.

2.7. KÖRNYEZETI HIGIÉNÉ

A világszinten egységesülő, globalizált világ a természet megvédését, a hulladék kezelését, az energiával való takarékoskosságot is beemeli az óvodai nevelés kompetenciájába.

Feladataink:

Óvónők és a dajka közösen:

- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára nevelni.
- Az óvoda tisztaságának megóvása.
- Az óvoda épületének és környezetének szépítése, virágosítása.
- A foglalkoztató termék szellőztetése.
- A helyes fűtés és megfelelő világítás biztosítása.
- Takarékoskodás az energiákkal: víz, gáz, áram, papír. Dajka:
- Az udvar tisztántartása, gondozása.
- A helyiségek, mellékhelyiségek takarítása.
- A foglalkozási eszközök higiénája, rendben tartása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani, ismerik a rendetlenség megszüntetésének módját.

- Megfelelően használják az óvoda épületének helyiségeit, valamint a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarító eszközök).
- Takarékoskodnak a vízzel.
- A gyermekek részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, élőlények, növények óvása, gesztenyegyűjtés, papír és petpalack gyűjtésprojektnapok).

10 KAPCSOLATTARTÁS, EGYÜTTMŰKÖDÉS ELEMZÉSE

10.1 KAPCSOLAT A SZÜLŐKKEL

10.1.1 A család és az óvoda nevelési elveinek összehangolása

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az egészségpedagógiai óvodai program megvalósításában. A szokásalakítás alapja a példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet. A szokások kialakításához mindig kapcsoljuk a helyes viselkedési szabályokat. a szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról: írásos összefoglaló, szülői értekezlet, facebook csoport. Emellett a nevelési év során több alkalommal is szervezünk olyan projekteket, melyek célja az egészséges életmód szokásainak megerősítése, mintaadás, és az egészségkultúra megalapozásán túl be a szülők aktív bevonása. (Egészség hét, Föld napi virágültetés, Madarak és fák napi kirándulás)

10.2 EGYÜTTMŰKÖDÉS AZ ISKOLA-EGÉSZSÉGÜGYI SZAKSZOLGÁLATTAL(ORVOSSAL, VÉDŐNŐVEL)

Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermekegészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az iskolai (óvodai) egészségügyi ellátás feladatait és feltételeit a (26/ 1997. NM sz.) rendelet írja elő.

Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése rendeletileg– kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és

- fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységre.

A csoportos szűrővizsgálatok megszervezése megköveteli az óvodapedagógustól és a védőnőtől az orvosi kezelésektől való félelem leszerelését. Minden egészségügyi vizsgálat együttes védőnői és óvodapedagógusi előkészítést, megbeszélést igényel. Óvodában minden évben az egészséghét keretében megszervezzük a gyermekek fogászati szűrővizsgálatát.

Az együttműködésnek több módszere beépül az óvodai nevelés mindennapi programjába, így a védőnői látogatások alkalmával a szomatikus fejlődés ellenőrzése, az egészségfejlesztő alapképességek regisztrálása, a közegészségügyi helyzet ellenőrzése. Az óvoda és a védőnő kapcsolatát erősíti a gyermekek „előéletének” jobb megismerése: a fejlődési lapok, anamnézis- feljegyzések áttanulmányozása, az egészségre, szociokulturális helyzetére vonatkozó adatok cseréje.

11 ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető az intézményben megvalósuló átfogó prevencióprogramokba.

A törvény szerint: *„A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.”*

Egészségfejlesztési programunk megvalósulásának értékelésénél ennek a keretrendszernek a kritériumait tartjuk mérvadónak. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos

feladatokat koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében készítettük el. Az óvodai munka gyakorlati ellenőrzését a részletes ellenőrzési terv tartalmazza.

Az Egészségfejlesztési Programban megfogalmazott feladatok elvégzését és az elért eredmények dokumentálását az óvodapedagógusok végzik. A gyermekek fejlődésének dokumentálása az óvodába lépéstől az óvoda elhagyásáig tart. Az ellenőrzési folyamat a gyermekek egyéni képességeinek, fejlettségi szintjének vizsgálatára irányul, melyben megtalálhatók az egészséges életmódhoz kapcsolódó testi, lelki és pszichés készségek és képességek is.

Óvodánkban a gyermekekről készített felmérés eredményeit az óvodapedagógusok a szülővel évente két alkalommal ismertetik. Az egészség védelme az egyén (saját) és a társadalom (közös) érdeke, abban a családnak, az egészségügyi szakszolgáltatnak, a köznevelésirendszernek és más társadalmi szervezetnek alkotmányos feladata van.

Érvényességi rendelkezések

Az Dákai Meseház Óvoda Pedagógiai Programjának érvényességi ideje:

2025. szeptember 1. napjától visszavonásig

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

1. A jogszabályokban, törvényekben bekövetkezett változások,
2. A partneri igények változása
3. A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése miatt.

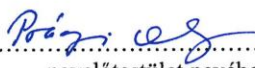
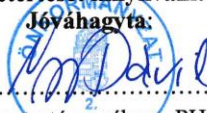
A programmódosítás előterjesztésének szabályai:

1. Írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek, az óvoda vezetőségének, Fenntartónak
2. Írásbeli jegyzőkönyv a módosítás elfogadásáról.

A program nyilvános dokumentum, amely megtekinthető:

1. Az igazgatói irodában

Legitimációs záradék – A Dákai Meseház Óvoda Pedagógiai Programjához

Dákai Meseház Óvoda 8592 Dáka, Dózsa György utca 23. dakaimesehazovoda@gmail.com 89/340-309; 30/623-5110	
OM azonosítója: 203225	Igazgató: Nagy Adél
Legitimációs eljárás	
Elfogadta: A Dákai Meseház Óvoda nevelőtestülete a ...<u>5</u>.../2025. számú határozatával nevelőtestület nevében	Vélemény nyilvánító: Szülői szervezet nevében
Egyetértését nyilvánító/ Jóváhagyta: Fenntartó nevében PH	
Jóváhagyta: igazgató PH ...<u>5</u>.../ 2025. számú határozatával	
Dokumentum jellege: nyilvános Megtalálható: az intézmény igazgatói irodájában	Készült: 3 eredeti példányban Iktatószám: ...<u>5</u>.../2025.

Pedagógiai Program Módosító Melléklet

Hatályos: 2025. szeptember 1-től

Jogszályi háttér: 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet, amely módosítja a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendeletet (Óvodai nevelés országos alapprogramja).

1. Fejlesztő pedagógiai tevékenység a nagycsoportosok számára

Az óvoda a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járó gyermekek számára **mindennapos, legalább 45 perc időtartamú, differenciált fejlesztő pedagógiai tevékenységet** biztosít.

- A foglalkozások célja az iskolai tanulásra való felkészítés, a gyermek **egyéni képességeihez, szükségleteihez és terhelhetőségéhez igazodva**.
- Amennyiben az intézmény tárgyi feltételei lehetővé teszik, a fejlesztő tevékenységek **külön helyiségben** valósulnak meg, az irodában.
- A foglalkozások megszervezéséért az igazgató a felelős.

2. Az óvoda és az iskola közötti átmenet támogatása

Az intézmény kiemelt feladata az óvoda és az iskola közötti átmenet megkönnyítése.

- Együttműködés a környező általános iskolákkal.
- Szülők tájékoztatása az iskolaérettség kritériumairól.
- A gyermekek fejlődésének folyamatos dokumentálása és nyomon követése.
- A tanulás iránti motiváció erősítése játékos és tevékenységalapú módszerekkel.

3. Gyermekekép és óvodakép kiegészítése

Az óvodai nevelés célja, hogy a gyermek személyiségének kibontakoztatását segítse, különös tekintettel:

- a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésére,
- a közösségi beilleszkedésre,
- a szülőföldhöz, hazához való kötődés kialakítására,
- az anyanyelv szeretetére és megbecsülésére.

4. Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Az intézmény pedagógiai programja kiegészül az Óvodai nevelés országos alapprogramjának **1. mellékletében** meghatározott „Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére” címmel:

„A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:
 - a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
 - b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége

van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

3. A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél

a) az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

b) megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

c) a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

4. Az egészségesen fejlődő gyermek

a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

5. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

6. A szociálisan érett gyermek:

a) egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,

b) feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre

eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

7. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

8. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

9. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.”

5. Hatálybalépés

- Jelen melléklet a nevelőtestület 5/2025. számú határozatával, valamint a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba.
- A módosított Pedagógiai Programot az intézmény 2025. szeptember 1-től alkalmazza.
- A dokumentumot a Köznevelési Információs Rendszerbe (KIR) 2025. október 31-ig feltölti.